

Jaardocument 2023

Stichting Haaglanden Medisch Centrum

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2023 (inclusief verslag raad van toezicht)	2
Voorwoord	3
1. Verslag van het bestuur	4
2. Verslag raad van toezicht	7
3. Kwaliteit en veiligheid	11
4. Kerngetallen, juridische structuur en risico's	16
5. Financieel beleid	23
Jaarrekening 2023	28
6.1 Geconsolideerde jaarrekening 2023	
6.1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2023	30
6.1.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	31
6.1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	32
6.1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	33
6.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023	40
6.1.6 Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	51
6.1.7 Mutatieoverzicht materiële vaste activa	52
6.1.8 Mutatieoverzicht financiële vaste activa	53
6.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2023	54
6.1.10 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	55
6.1 Enkelvoudige jaarrekening 2023	
6.1.11 Enkelvoudige balans per 31 december 2023	62
6.1.12 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023	63
6.1.13 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	64
6.1.14 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023	65
6.1.15 Enkelvoudig mutatieoverzicht immateriële vaste activa	72
6.1.16 Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	73
6.1.17 Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	74
6.1.18 Overzicht langlopende schulden ultimo 2023 (enkelvoudig)	75
6.1.19 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023	76
6.2 Overige gegevens	
6.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming	83
6.2.2 Nevenvestigingen	83
6.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	83

Van zaaien naar oogsten

In 2023 hebben we het derde jaar van de strategische koers 2020-2024 'klaar voor de toekomst' achter de rug. Het zaaien is oogsten geworden. Dat is op veel plekken in ons ziekenhuis te zien. Daar mogen we als HMC echt trots op zijn!

Het is prachtig om in HMC samen elke dag de beste zorg te bieden aan onze patiënten. Dat doen we in uitdagende tijden. We hebben te maken met een stijgende zorgvraag, oplopende zorgkosten, regio's die groeien en vergrijzen en een krappe arbeidsmarkt. Het is belangrijk om daarbij de beperkte middelen zo slim en duurzaam mogelijk in te zetten. De nieuwere versie van het elektronisch patiëntendossier HIX helpt ons daarbij. Door de overgang heeft HMC een grote stap gezet naar nog betere zorg voor de patiënt.

In HMC voelden we in 2023 als geen ander de druk van het personeelstekort. Zeker op de afdelingen waar we vaak met minder collega's de zorg aan onze patiënten moesten blijven bieden. Het aantrekken en behouden van goede collega's heeft onze hoogste prioriteit. Hoe houden we onze collega's gezond? Hoe houden we het werk voor collega's uitdagend en helpen we collega's bij hun ambities in HMC? Bij HMC weten we van aanpakken, ook in tijden waarin de omstandigheden niet optimaal zijn. Ik ben onder de indruk van de veerkracht en de flexibiliteit die we dit jaar hebben getoond. Ook hierin komen we samen tot oplossingen.

Het is mooi om daarin te zien dat het ziekteverzuim in HMC is gedaald. In het verzuimoverzicht van de STZ (Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen) stond HMC de laatste jaren onderaan op plek 26. Vorig jaar sprong HMC naar plek 13, en met de laatste cijfers stijgen we door naar de 7e plaats. Ons nieuwe verzuimbeleid gaat meer over wat de collega wel kan, in plaats van wat je niet meer kan. Er is daarbij meer tijd en aandacht voor een persoonlijk gesprek en de leidinggevendenden worden daarbij ondersteund. Het sterkt ons in onze ambitie om een gezond ziekenhuis te zijn waar collega's met plezier werken.

Want met elkaar plezier hebben op je werk is enorm belangrijk. En met elkaar samen successen vieren vergroot dat werkplezier. We vierden dit jaar hoe we onze positie als topklinisch ziekenhuis verstevigden. Met het kwaliteitskeurmerk van Qualicor en nieuwe STZ-accreditaties op zak, weten patiënten dat HMC voldoet aan hoge internationale kwaliteitsnormen. We werken daarbij in de regio steeds beter samen voor onze patiënten, zoals in het HMC Traumacentrum, waar we sinds vorig jaar samen met het HagaZiekenhuis voor de meest zwaargewonde patiënten zorgen. Het is een samenwerking waar veel collega's zich hard voor hebben ingezet en trots op zijn.

Ondertussen zetten we ook stappen in het verkleinen van de gezondheidsverschillen in Den Haag. 1 op de 4 mensen in Den Haag heeft problemen met lezen en schrijven. Bestuur, artsen en verpleegkundigen spannen ons hiervoor samen in op verschillende fronten. We willen dat iedereen goed wordt geholpen als ze een onderzoek of behandeling krijgen in ons ziekenhuis. Elke patiënt is belangrijk. HMC heeft daarom als eerste zorgorganisatie in de regio Haaglanden de Direct Duidelijk Deal getekend. Hiermee dragen we uit dat we begrijpelijk willen communiceren met al onze patiënten: ook de grote groep die laaggeletterd is.

In 2023 kwam ook de financiering rond voor het huisvestingsplan en zetten we volgende stappen in ons bouwprogramma. De vernieuwbouw is nodig zodat onze huidige en nieuwe collega's kunnen werken in een toekomstbestendige omgeving, waarin optimaal voor de patiënt wordt gezorgd. We zitten echt in een volgende fase van bouwen aan de toekomst van HMC.

En het is soms goed om niet te vergeten hoe mooi het is om in de zorg te werken. Elke dag zinvol aan de slag te gaan. Mensen helpen, direct aan het bed als arts of verpleegkundige, of meer indirect als ict'er, beveiliging, kwaliteitsfunctionaris of voorzitter van de raad van bestuur. We doen en kunnen het in een ziekenhuis alleen samen. Werken in de zorg is werk dat voldoening geeft. Het is werken op een plek die ertoe doet.

Ingrid Wolf (voorzitter), mede namens Martijn Wiesenekker en Nathalie van Laar

1. Verslag van het bestuur

1.1 Samenstelling

De raad van bestuur was in 2023 als volgt samengesteld:

- + mevrouw drs. I.C.D.Y.M. Wolf-de Jonge (voorzitter raad van bestuur, sinds 1 oktober 2019)
- + de heer drs M. Wiesenekker (lid raad van bestuur, sinds 1 oktober 2023)
- + mevrouw dr. J.J.N. van Laar (lid raad van bestuur, sinds 1 november 2023)
- + de heer drs. D.W. Voetelink (lid raad van bestuur van 1 mei 2021 tot 1 mei 2023)

1.2 Taken en werkwijze

De taken en bevoegdheden van de raad van bestuur zijn vastgelegd in de statuten. De werkwijze is verder nader uitgewerkt in het 'reglement raad van bestuur'. Dit reglement omschrijft de rol en verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de wijze waarop verantwoording wordt afgelegd. Het reglement bevat verder het profiel van de leden, de overlegstructuur, de benoemingsprocedures en zittingstermijnen, de informatievoorziening, de onafhankelijkheid, de vergoedingen en de verhouding met de raad van toezicht.

Bij elk aandachtsgebied is een portefeuillehouder binnen de raad van bestuur als eerste aanspreekbaar. Bij afwezigheid is een van de andere bestuursleden waarnemer. De leden van de raad van bestuur zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het gehele ziekenhuisbeleid.

De nevenfuncties van de bestuurders zijn te vinden op www.haaglandenmc.nl/over-ons.

1.3 Het over 2023 gevoerde beleid

Uitgangspunt bij het gevoerde beleid is de koers zoals uitgezet in het strategiedocument genaamd 'HMC klaar voor de toekomst 2020 – 2024' en met inachtneming van de kernwaarden 'liefde en lef'.

Hiervoor zijn in 2023 doelstellingen voor het jaar 2023 geformuleerd die door de gehele organisatie in de jaarplannen zijn meegenomen. De missie is hierbij herhaald dat HMC-patiënten in de Haagse regio dicht bij huis de beste zorg wil bieden en op onze speerpunten landelijk onderscheidend is.

Centralisatie opvang multitraumapatiënten in HMC Westeinde per 1 mei 2023

Na een intensieve en constructieve voorbereiding met het HagaZiekenhuis en diverse andere stakeholders in de regio, zoals de ambulancediensten, fungeert HMC als het enige Level-1 traumacentrum van de stad Den Haag. Dit betekent dat sinds die tijd alle ernstig gewonde patiënten (multitrauma patiënten) opgevangen worden in HMC. Daarmee zijn er in de traumaregio West nu twee level-1 centra: HMC en LUMC. In Haaglanden werken de medewerkers van de SEH en de traumachirurgen van HMC met de traumachirurgen van HagaZiekenhuis in het Haagse traumacentrum en worden de structuren en afstemming in het centrum verder vormgegeven. De samenwerking met HagaZiekenhuis verloopt goed en wordt steeds verder vormgegeven. Op 12 mei 2023 (de Dag van de Zorg) heeft burgemeester Van Zanen de samenwerking tussen HMC en HagaZiekenhuis officieel gemarkeerd met de onthulling van een plaquette tijdens een feestelijk bijeenkomst.

Uitdagingen met betrekking tot de capaciteit in HMC

Net als overall in de zorg, hebben we ook bij HMC in 2023 te maken gehad met krapte op de arbeidsmarkt, hetgeen met name effect had op de bezetting op de OK. Derhalve zijn er gedurende 2023 tijdelijke maatregelen getroffen om toch zoveel mogelijk patiënten te kunnen behandelen. Er zijn taskforces ingesteld met een focus op de centrale regie op de capaciteit, het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden en het vergroten van de capaciteit om de productiedoelstellingen te behalen. Wij zijn er trots op dat – ondanks de lastige start van het jaar – door alle inzet van de taksforces het gelukt is het tij te keren en het jaar positief af te sluiten.

Focus op de medewerkers

Ook in 2023 is veel gedaan om nieuwe medewerkers te werven en medewerkers te behouden. Acties die al eerder waren ingezet, zoals de uitrol van het persoonlijk leiderschapsprogramma, teamroosteren en een vernieuwd verzuimbeleid, zijn voortgezet. Wat ontzettend mooi is om te constateren is dat alle inspanningen die door onze medewerkers is gestopt is in het terugdringen van het verzuim zijn vruchten afwerpt. De verzuimcijfers dalen significant en HMC stijgt op de lijst van STZ ziekenhuizen (zowel op het gebied van verzuim als meldingsfrequentie). Wij zijn hier blij mee en houden deze lijn vast. In 2023 is daarnaast het mobiliteitsplan geïntroduceerd. Dit heeft in eerste instantie tot de nodige onrust geleid binnen de organisatie, met name het aangepaste parkeerbeleid. Naar aanleiding van deze signalen zijn aanpassingen doorgevoerd en inmiddels werkt het beleid goed en is het nieuwe beleid financieel gunstiger voor veel van onze medewerkers. Daarnaast is een toeslag toegekend aan alle medewerkers die het zogeheten Traumasein dragen, krijgen leerlingen na diplomering van een zorgopleiding twee periodieken erbij en is een opleidingsbudget toegekend aan ANIOS. En last but not least, in september 2023 hebben we een spetterend HMC Feest met elkaar gehad in de Broodfabriek in Rijswijk!

HMC Bouwt

Na vaststelling van het Integraal Huisvestingsplan 2023 – 2035 (IHP) is in 2023 een projectorganisatie neergezet met de naam HMC Bouwt. Er is hard gewerkt aan de selectie van architecten en adviseurs en in het voorjaar van 2023 is de financiering rond gekomen. Verder zijn haalbaarheidsstudies uitgevoerd, pakketten van eisen, voorlopige ontwerpen en bouwplanningen opgesteld voor de eerste afdelingen waar verbouwingen gaan plaatsvinden in 2024. Wij willen uiteraard zo spoedig mogelijk daadwerkelijk starten met deze verbouwingen, maar gezien de enorme impact voor het ziekenhuis blijft het doorlopen van een zorgvuldig proces belangrijk en worden de plannen indien nodig hierop aangepast.

Integraal zorgakkoord (IZA) en zorgakkoord regio Den Haag

Het in het najaar 2023 door alle zorgkoepels ondertekende integraal zorgakkoord is in 2023 via regio- en ROAZ-beelden en -plannen vertaald naar een voor elke regio passend plan. In het plan voor de regio Haaglanden en het plan voor de acute zorg in de grotere regio West zijn transformatieopgaven opgenomen die een antwoord geven op hoe inwoners van de regio ook na 2030 voorzien worden van passende zorg en ondersteuning. HMC heeft in 2023 op zowel bestuurlijk als beleidsmatig vlak actief geparticipeerd in het opstellen van het plan vanuit haar medisch-specialistische topklinische blik en onze regionale rol als level-1 traumacentrum, samen met de regionaal vertegenwoordigde zorginstellingen, gemeenten en instellingen in het welzijnsdomein. In 2024 worden de regionaal bepaalde actielijnen voorzien van programma's en projecten waarin in regionaal verband gewerkt wordt aan de digitalisering van de zorg, de zorgtransformatie en concentratie en spreiding van zorg (denk aan oncologie).

Sociale veiligheid

Er is afgelopen jaar veel aandacht geweest voor sociale veiligheid en het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag binnen HMC. Dit onderwerp is aan de orde gekomen op diverse bijeenkomsten met verschillende groepen binnen de organisatie. Daarnaast is de documentatie met betrekking tot sociale veiligheid aangescherpt en is begin 2024 de app #zouikwatzeggen geïntroduceerd. Wij moeten onze ogen er niet voor sluiten dat helaas ook in onze organisatie grensoverschrijdend voorkomt en er hebben in 2023 dossiers gespeeld op dit gebied. Dit onderwerp zal blijvend op de radar van iedereen bij HMC moeten blijven waarbij continue bewustwording op het thema sociale veiligheid noodzakelijk is en blijft.

Erkenningen

Wij zijn er trots op dat wij (her)nieuwde STZ erkenningen hebben gekregen voor de de hoofd-hals oncologie, het borstcentrum, de inta arteriële trombolysen (IAT) in het Neurovasculair Centrum, de cardiologie-MRI mapping van hartspierweefsel, toegang peritoneaal/hemodialyse en het slaapcentrum. Daarnaast heeft het ministerie van VWS de status van HMC als landelijk expertisecentrum voor gliomen met vijf jaar verlengd.

Duurzaamheidsagenda

Uiteraard is verduurzamen bij HMC een belangrijk thema en streven wij er naar om een duurzamer en milieuvriendelijker ziekenhuis te creëren. In 2023 heeft HMC een zogeheten duurzaamheidsagenda 2024 – 2026 vastgesteld, welke agenda een praktisch overzicht bevat van duurzaamheidsthema's en doelen. Om te komen tot het maken van de juiste keuzes, is het HMC Kernteam Duurzaamheid samengesteld. Binnen HMC hebben veel collega's de afgelopen jaren al stappen gezet om de zorg te verduurzamen, bijvoorbeeld in zogeheten Groene Teams. De duurzaamheidsagenda biedt nog meer structuur en visie op dit thema.

2. Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de raad van bestuur en toetst of in beleid en uitvoering evenwicht bestaat tussen het organisatiebelang en de maatschappelijke functie van de zorginstelling.

2.1 Samenstelling

In 2023 bestond de raad van toezicht uit de volgende vijf leden:

- + de heer drs. A.C. Dorland MBA - voorzitter (1955)
- + mevrouw prof. dr. I.D. de Beaufort - vice-voorzitter (1954)
- + de heer ir. A. Bruijntjes (1952)
- + de heer drs. V.W.J.A. van Stijn (1965)
- + mw. prof. dr. S. Geerlings (1965)

De raad van toezicht is zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar, de raad van bestuur van HMC en welk deelbelang dan ook onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. Alle leden van de raad van toezicht hebben de Nederlandse nationaliteit. De gegevens van de leden van de raad van toezicht met betrekking tot de (neven)functies en benoemingstermijnen zijn vermeld op de website van HMC: <https://www.haaglandenmc.nl/over-ons/over-hmc/organisatie-en-bestuur/>.

Voor de raad van toezicht is een generieke profielschets opgesteld, waar de raad in zijn geheel aan moet voldoen. Daarnaast wordt per vacature een specifiek profiel gemaakt op basis van de algemene profielschets. Eén lid wordt benoemd op voordracht van de cliëntenraad. In de huidige samenstelling is dat mevrouw prof. dr. I.D. de Beaufort. Alle nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht worden gemeld en beoordeeld, evenals een mogelijk tegenstrijdig belang dat het onbelemmerd en onafhankelijk uitoefenen van de taken zou kunnen verhinderen.

2.2 Taken en werkwijze

De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten. De werkwijze is verder nader uitgewerkt in het 'reglement raad van toezicht'. Dit reglement omschrijft de toezichthoudende rol van de raad en de wijze waarop verantwoording wordt afgelegd. Het reglement bevat verder het profiel van de leden, de overlegstructuur, de benoemingsprocedures en zittingstermijnen, de informatievoorziening, de onafhankelijkheid, de vergoedingen en de verhouding met de raad van bestuur.

In juni 2023 heeft de raad van toezicht de Visie op Toezicht vastgesteld, teneinde richting te geven aan het acteren van de raad van toezicht en belanghebbenden zicht te geven wat zij kunnen en mogen verwachten van de raad van toezicht.

Daarnaast heeft de raad van toezicht een 'reglement raad van bestuur' vastgesteld. Deze documenten zijn openbaar beschikbaar op de website van HMC.

2.3 Commissies

Om de raad van toezicht te ondersteunen en besluitvorming voor te bereiden, zijn een aantal vaste commissies ingesteld die bestaan uit leden van de raad van toezicht. De leden van de commissies hebben alle vergaderingen, al dan niet digitaal, bijgewoond in 2023.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie bestaat uit mevrouw De Beaufort en de heer Dorland en komt ten minste eenmaal per jaar bij elkaar. De remuneratiecommissie adviseert de raad van toezicht onder andere over de arbeidsvoorwaarden (waaronder de beloning en WNT klasse indeling) van de leden van de raad van bestuur. De remuneratiecommissie heeft eind 2023 gesprekken gevoerd met alle leden van de raad van bestuur en met hen gesproken over de wijze waarop de raad van bestuur leiding heeft gegeven aan HMC. Tevens is gesproken over de mate waarin het gelukt is de overeengekomen doelstellingen voor 2023 te verwezenlijken. De doelstellingen voor 2024 zijn in de eerste vergadering van 2024 besproken en vastgesteld.

Auditcommissie

De auditcommissie bestaat uit de heer Van Stijn, de heer Bruijntjes en de heer Dorland en vergadert ten minste viermaal per jaar. In 2023 is de commissie zes keer (al dan niet via digitale vergadering) bij elkaar gekomen. Voor elke vergadering nodigt de commissie het lid van de raad van bestuur met het aandachtsgebied financiën uit. Tevens is de clustermanager Financiën aanwezig in de vergaderingen. De externe accountant is aanwezig geweest bij de vergaderingen waarin de jaarrekening, de (interim)managementletter, het accountantsverslag en de begroting zijn besproken.

In de auditcommissie is in 2023 uiteraard uitvoering stilgestaan bij de capaciteitsproblemen en zijn de acties die ingezet zijn door de taskforces besproken en gemonitord. Er is in dit kader in de tweede helft van 2023 frequenter vergaderd door de auditcommissie teneinde goed zicht te houden op de ontwikkelingen.

De auditcommissie heeft in 2023 verder – naast de reguliere onderwerpen zoals de ontwikkelingen van de maand- en kwartaalcijfers, de bevindingen uit de accountantscontrole, de investeringen, het risicomanagement binnen HMC, de begroting en de planning & control-cyclus – uitvoerig stilgestaan bij de financiering van het IHP, de ontwikkelingen op het gebied van het ziekteverzuim, het fraudepreventiebeleid, de problematiek rondom registratie, cybersecurity en informatiebeveiliging en de stappen die gezet zijn in het kader van transparantie (handleiding nevenbelangen en het voorkomen ongewenste belangenverstrengeling). Dit laatste onderwerp is tevens in de Commissie Kwaliteit en Veiligheid besproken.

Commissie Kwaliteit en Veiligheid

Deze commissie bestaat uit mevrouw De Beaufort en mevrouw Geerlings en houdt toezicht op de kwaliteit en veiligheid van de zorg en dienstverlening van HMC. De commissie vergadert ten minste viermaal per jaar. De vergaderingen worden bijgewoond door het lid van de raad van bestuur met de portefeuille kwaliteit en veiligheid. De leden overleggen ten minste eenmaal per jaar met de cliëntenraad.

De commissie heeft in het bijzonder aandacht voor het functioneren van het kwaliteits- en veiligheidssysteem van HMC, de behaalde resultaten en de progressie hierin. De commissie bespreekt de jaarverslagen gericht op patiëntervaringen, klachten en gezondheidsrecht, incidenten en dossieronderzoek. De leden van de commissie zijn tevens in 2023 aanwezig geweest bij een overleg met de advies kwaliteit van HMC. In 2023 is in de commissie verder uitvoerig gesproken over de stappen die HMC zet op het gebied van sociale veiligheid, het voorkomen van belangenverstrengeling en de patiëntenbegeleiding bij calamiteiten.

Tevens worden de toetsingsrapportages besproken die zijn gemaakt door onder andere de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), Qualicor Europe en MediRisk. De commissie wordt actief geïnformeerd door betrokken zorgprofessionals over projecten gericht op de medisch specialistische zorg en instellingsbrede projecten op het gebied van kwaliteit en veiligheid.

2.4 Vergaderingen en werkbezoeken

In het verslagjaar 2023 heeft de raad van toezicht zowel fysiek als digitaal zesmaal vergaderd, waarbij alle leden aanwezig waren, met uitzondering van de vergadering van 30 oktober 2023 waarbij de voorzitter verhinderd was en de vice-voorzitter de vergadering heeft voortgezet. De vergaderingen zijn in het bijzijn van de raad van bestuur gehouden. Voorafgaand aan het overleg van de raad van toezicht heeft steeds overleg plaatsgevonden over de agenda en informatievoorziening tussen de voorzitter van de raad van bestuur en de voorzitter van de raad van toezicht.

In 2023 heeft de voltallige raad van toezicht een werkbezoek afgelegd bij het Traumacentrum. Een afvaardiging van de raad van toezicht was aanwezig bij de opening van het Traumacentrum in mei.

2.5 Informatievoorziening en besprekpunten in vergaderingen

Voor elke reguliere vergadering van de raad van toezicht worden in elk geval de volgende onderwerpen met betrekking tot de organisatie geagendeerd: strategie, financiën, kwaliteit en veiligheid, sociale veiligheid en samenwerking in de regio. De raad van bestuur heeft hiervoor voorafgaand per vergadering een zogeheten managementrapportage aangeleverd, aan de hand waarvan het gesprek in de vergadering gevoerd is over de belangrijkste onderwerpen en thema's welke spelen binnen HMC. Er zijn doelstellingen voor de raad van bestuur voor het lopende jaar vastgesteld met de raad van toezicht, over de voortgang waarvan periodiek door de raad van bestuur wordt gerapporteerd.

Daarnaast worden elke vergadering door zowel raad van bestuur als raad van toezicht actuele onderwerpen geagendeerd, zoals de stand van zaken rondom het IHP, de stand van zaken in de onderhandelingen met de zorgverzekeraars en overige ontwikkelingen in de organisatie op uiteenlopend gebied. De voorzitters van de commissies geven een terugkoppeling van hetgeen in de commissievergaderingen is besproken.

Over belangrijke zaken wordt de voorzitter en/of de voltallige raad van toezicht tussentijds door de raad van bestuur geïnformeerd. Op het moment dat HMC in berichtgeving in de media is genoemd dan wel een persbericht heeft uitgebracht is de raad van toezicht per omgaande op de hoogte gebracht van de berichtgeving.

Tijdens de reguliere vergaderingen in 2023 heeft de raad van toezicht de volgende besluiten genomen:

- + Het besluit de jaarrekening 2022 vast te stellen;
- + Het besluit om het bestuursverslag 2022 goed te keuren;
- + Het besluit tot het verlenen van decharge voor het gevoerde beleid 2022 aan de leden van raad van bestuur;
- + Het besluit het voorstel voor de financiering van het IHP goed te keuren;
- + Het besluit tot vaststelling van de Visie op Toezicht van de raad van toezicht;
- + Het besluit tot vaststelling van de regeling onkostenvergoedingen;
- + Het besluit tot accordering van de WNT klasse indeling;
- + Het besluit de herstructurering van de Jacobusstichting goed te keuren;
- + Het besluit de begroting 2024 goed te keuren

2.6 Overleg met de gremia

Overleg met het stafbestuur

Er heeft overleg tussen de voltallige raad van toezicht, raad van bestuur en het Geïntegreerd Bestuur Medische Staf (GBMS) plaatsgevonden op 16 februari 2023 en 5 september 2023. In dit overleg kwamen aan de orde:

- + De positie van de electieve zorg binnen HMC;
- + Regionale samenwerking;
- + Voorkomen belangenverstrengeling;
- + Samenwerking in de regio en het netwerk;
- + Samenwerking tussen GBMS, raad van bestuur en de raad van toezicht;
- + De strategische koers van HMC;
- + De problematiek rondom de registratie na de invoering van HIX-SC.

Overleg met de ondernemingsraad

Een vertegenwoordiging van de raad van toezicht heeft in het verslagjaar tweemaal de overlegvergadering tussen de raad van bestuur en de ondernemingsraad bijgewoond tijdens een zogeheten artikel 24-vergadering. Er is hierbij onder andere gesproken over het algemeen beleid en de te verwachte advies- en instemmingsaanvragen. Tevens heeft er regelmatig informeel overleg plaatsgevonden tussen de voorzitter van de raad van toezicht en de voorzitter van de ondernemingsraad.

Overleg met de cliëntenraad

In 2023 heeft tussen (een afvaardiging van) de cliëntenraad en de raad van toezicht regulier overleg plaatsgevonden. Hierbij werd gesproken over het algemeen beleid en de borging van het doorklinken daarin van de (collectieve) stem van de patiënt.

2.7 Evaluatie raad van toezicht

In november 2023 heeft een uitgebreide zelfevaluatie van het functioneren van de raad van toezicht plaatsgevonden onder voorzitterschap van de vice-voorzitter Inez de Beaufort. Ter voorbereiding op deze zelfevaluatie hebben zowel de leden van de raad van toezicht als de raad van bestuur input aangeleverd over het functioneren van de raad van toezicht in zijn geheel, de commissies, de voorzitter en de secretaris alsook over de samenwerking met de raad van bestuur. Aan de hand van deze input zijn drie thema's (samenwerking binnen HMC, rol van raad van toezicht van werkgever van raad van bestuur en zicht op het primaire zorgproces) benoemd waarover een constructief gesprek tussen de leden van de raad van toezicht onderling is gevoerd en waarbij concrete verbeterpunten en acties naar voren zijn gekomen.

Als doelstelling voor 2024 heeft de raad van toezicht gesteld om meer zicht te krijgen op wat er speelt op de werkvloer en om dit te bereiken door laagdrempelig korte werkbezoeken te gaan afleggen. Daarnaast wil de raad van toezicht meer tijd inruimen om in gesprek te gaan met de raad van bestuur over maatschappelijke thema's, zoals het Integraal Zorgakkoord en de uitdagingen die hier voor HMC uit voortkomen. Tot slot wil de raad van toezicht meer in verbinding komen met de verpleegkundige beroepsgroep en zijn hiervoor voor 2024 afspraken gemaakt met het VSB.

2.8 Scholing raad van toezicht

In november 2023 heeft een scholingssessie op het gebied van Innovatie plaatsgevonden waarbij de raad van toezicht en de raad van bestuur aanwezig waren. Prof. dr. Gaspersz heeft deze scholingssessie begeleid. Tevens is tijdens deze sessie door de Chief Nursing Information Officer van HMC, Gert de Marie, een presentatie gegeven over het innovatieve gebruik van VR-brillen binnen het zorgproces in HMC.

3. Kwaliteit en veiligheid

In de animatiefilm 'HMC: Ons hart klopt voor kwaliteit' geeft HMC een visuele weergave van het kwaliteitssysteem. Vanuit verschillende perspectieven en met behulp van verschillende kwaliteitsinstrumenten onderzoeken wij in hoeverre wij erin slagen om voortdurend hoogwaardige, toegankelijke en patiëntgerichte zorg te bieden en waar wij nog in kunnen verbeteren.

In deze paragraaf is beschreven wat er in 2023 vanuit deze verschillende invalshoeken is gedaan, onderzocht en gerealiseerd.

3.1 Patiëntervaringen

HMC doet continu onderzoek naar patiëntervaringen. In totaal gaven in 2023 3.349 respondenten hun feedback via het online onderzoek. De respons wordt gestimuleerd met behulp van uitnodigingskaarten, inzet van vrijwilligers die de vragenlijst samen met de patiënt invullen en door inzet van enquêtezuilen. Hierdoor vormen de resultaten van het onderzoek een goede afspiegeling van de ervaringen van de HMC patiëntenpopulatie.

De patiënten die de enquête invullen delen hun ervaringen en geven tips en verbeteradviezen. Middels een zogeheten Netto Promotor Score (NPS) geven patiënten aan hoe tevreden zij zijn over de zorg in HMC. De NPS voor de klinische afdelingen is 64 en gelijk aan voorgaande jaren. De NPS van de poliklinieken laat voor het eerst een daling zien, deze is 42 ten opzichte van 53 in 2022. Sommige tips en verbeteradviezen zijn lokaal en gelden voor een specifieke afdeling of polikliniek. Op ziekenhuisbreed niveau springen de volgende punten eruit:

- + Wachtijd op de polikliniek: patiënten vinden de informatie over de wachttijden te beperkt;
- + Meebeslissen over behandeling: Eén op de vier poliklinische patiënten zou meer inspraak willen ervaren bij beslissingen over de behandeling;
- + Snel terecht kunnen voor een afspraak: Eén op de vier poliklinische patiënten ervaart lange wachttijd voor het maken van een afspraak.

Het eerste punt over reductie van en informatie over wachttijden wordt momenteel opgepakt; er wordt onderzocht of de wachttijden getoond kunnen worden op de schermen in de wachtkamers van de poliklinieken.

Het ziekenhuisbrede verbeterpunt over Samen Beslissen is geïntegreerd in de strategie over patiëntparticipatie en ingebed in de verdere ontwikkeling van de Value Based Healthcare zorgpaden. Wachttijden voor het maken van een poliklinische afspraak zijn een verbeteronderdeel binnen het programma Poli in Beweging.

In 2023 hebben er in totaal vier spiegelgesprekken plaatsgevonden, te weten één bij het Moeder- en Kindcentrum, twee bij de focuskliniek Orthopedie en één bij de wondpoli. Tijdens een spiegelgesprek delen patiënten hun ervaringen in een gesprek dat wordt geleid door een hiervoor getraind gespreksleider. De betrokken zorgprofessionals zijn als 'toehoorder' aanwezig bij dit gesprek en krijgen zo een heel directe terugkoppeling van dingen die goed zijn gegaan en van dingen die in de ogen van patiënten beter zouden kunnen.

In 2023 werden 694 klachten gemeld bij de klachtenfunctionarissen door 638 klagers (een klager kan op hetzelfde moment meerdere klachtonderdelen uiten, of op verschillende momenten in hetzelfde jaar meerdere klachten over de zorg uiten). In vergelijking met het voorgaande jaar 2022 is het totaal aantal klachten nagenoeg gelijk gebleven: in 2022 werden 690 klachten ingediend door 661 klagers.

In totaal werden er 250 verbeteracties naar aanleiding van klachten genoteerd. Ruim driekwart van de klachten is gericht op zorgprofessionals met wie de patiënt te maken heeft gehad, iets minder dan een kwart is meer algemeen en wordt geregistreerd als 'gericht op management'.

De top 3 klachten gaan over:

1. Medisch inhoudelijke zaken: dit betreffen voornamelijk klachten over de behandeling en diagnose/onderzoek;
2. Klachten over de organisatie van de zorg: dit zijn voornamelijk klachten over maken/wijzigen/annuleren van afspraken zonder overleg met patiënt en over de telefonische bereikbaarheid van verschillende poliklinieken;
3. Klachten over de bejegening.

Al meerdere jaren zijn de categorieën in de top 3 hetzelfde; de eerstgenoemde twee categorieën staan wisselend op nummer 1.

Klachten worden op de plek waar ze worden geuit, opgepakt en waar nodig omgezet in verbeteracties. Een voorbeeld van een effectieve verbeteractie is de telefonische bereikbaarheid/wachtlijsten; hier is in 2023 bij een aantal poliklinieken een flinke daling in het aantal klachten ten opzichte van 2022.

De Klachtenadviescommissie behandelde in 2023 11 klachten. Daarvan werden er twee klachten gedeeltelijk gegrond verklaard. De adviezen vanuit de commissie worden voorgelegd aan de raad van bestuur, waarna deze een oordeel geeft over de klacht. Gegronde klachten en aanbevelingen worden in de lijn belegd bij de verantwoordelijk manager.

Afgelopen jaar zijn er PROMs (Patient Reported Outcome Measures) vragenlijsten uitgezet bij orthopedie, endometriose, prostaatkanker, borstkanker, darmkanker en gliomen. Deze vragenlijsten met door de patiënt gerapporteerde uitkomsten zijn onderdeel van de behandeling; de individuele resultaten worden met de patiënt besproken in de spreekkamer.

Naast bovengenoemde onderzoeken en instrumenten ontvangen we ook feedback vanuit het Cliëntenpanel, een initiatief van de Cliëntenraad van HMC. Dit panel bestaat momenteel uit 478 leden. Via diverse acties en communicatie hoopt de Cliëntenraad dit aantal nog verder uit te breiden, het streven is om een representatievere afspiegeling te krijgen van de populatie HMC patiënten.

In 2023 werd er onder de leden van het Cliëntenpanel een enquête gehouden over de bereikbaarheid van HMC. De respons was met 44% redelijk goed. Patiënten gaven feedback en suggesties over de telefonische bereikbaarheid van HMC. Ook kwam het gebruik van MijnHMC aan bod in de vragenlijst. Onder de panelleden was er een vrij hoge tevredenheid over de telefonische bereikbaarheid van het ziekenhuis. Voor wat betreft het gebruik van MijnHMC geeft één op de tien panelleden aan dat ze graag meer uitleg zouden willen krijgen over deze voorziening. De huidige samenstelling van het panel is geen dwarsdoorsnede van de Haagse bevolking; autochtone Nederlanders ouder dan 40 jaar zijn oververtegenwoordigd in het panel. Conclusies gelden dan ook met name voor die patiëntengroep.

3.2 Kwaliteitsindicatoren

HMC heeft in april 2023 de jaarlijks wettelijk verplichte kwaliteitsgegevens aangeleverd bij externe partijen over verslagjaar 2022. Het Zorginstituut en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) willen daarmee onder andere de continue kwaliteitsverbetering in de zorg stimuleren en toezicht houden op de kwaliteit van de zorg.

De IGJ heeft over verslagjaar 2022 verder een aantal zogenoemde verbeterdoelen uitgevraagd. Bij deze kwalitatieve uitvraag ligt de nadruk vooral op leren en verbeteren. Gevraagd wordt in welke mate de doelen zijn gerealiseerd en op welke wijze het risico waar het verbeterdoel naar verwijst, wordt beheerst. Over de volgende IGJ Verbeterdoelen is verantwoording afgelegd:

- + Voorkomen onnodig lang nuchter zijn van kinderen in de preoperatieve fase.
- + Goede continuïteit van zorg voor kwetsbare patiënten.
- + Realiseren van een optimaal antistollingsbeleid.
- + Voorkomen van letsel en functieverlies bij (kwetsbare)ouderen ten gevolge van een val
- + Optimaliseren van de cardiologische zorg in Nederland.
- + Optimaliseren ketenzorg diabetische voetulcus

Iedere indicatorenset van het Zorginstituut en ieder IGJ-verbeterdoel is in HMC belegd bij een inhoudsdeskundige en/of werkgroep van een zorgcluster. Hier ligt de verantwoordelijkheid voor de continue kwaliteitsverbetering. De voortgang en ontwikkelingen rondom deze verbeterdoelen worden gemonitord door het clustermanagement en ieder kwartaal in de stuurgroep Kwaliteit.

De IGJ koppelt de informatie die de ziekenhuizen rondom de verbeterdoelen aanleveren terug aan de instellingen, zodat er ook van elkaar geleerd kan worden. De wijze waarop HMC invulling geeft aan het onderwerp 'diabetische voet' viel daarbij als 'good practice' op. De uitkomsten van kwaliteitsindicatoren over verslagjaar 2022 van HMC zijn weergegeven op verschillende plekken:

- + Openbaar databestand MSZ verslagjaar 2022, betreft uitkomsten kwaliteitsindicatoren Zorginstituut.
- + Uitkomsten kwaliteitsindicatoren Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) verslagjaar 2022.

3.3 Incidenten en calamiteiten

In HMC melden medewerkers (bijna-)incidenten in de patiëntenzorg, zodat hiervan geleerd kan worden. De top 3 van de in totaal 4124 incidentmeldingen in 2023 had betrekking op:

- + Behandeling en verzorging: zoals onjuist uitgevoerde of (bewuste) afwijkingen van procedures;
- + Communicatie en administratie: zoals overdrachtsincidenten, communicatiefouten, verkeerde registratie van gegevens, vergissingen;
- + Medicatie

Decentrale commissies geven naar aanleiding van hun incidentanalyses adviezen voor verbetering, die vervolgens door zorgmanagers worden omgezet naar concrete acties.

Wanneer incidenten leiden tot ernstige schade bij een patiënt, dan wordt hiervan een calamiteitenmelding gedaan bij de Inspectie. In 2023 ging het om 23 van deze meldingen. Dit aantal is in vergelijking met het voorgaande jaar fors hoger, in 2022 waren er 12 calamiteitenmeldingen (ter vergelijking: in 2021 waren het er 19, in 2020 waren het er 16). Het aantal van 23 is in lijn met hetgeen te verwachten is bij een ziekenhuis met de omvang van HMC. Dergelijke gebeurtenissen worden gedetailleerd onderzocht door een calamiteitencommissie. De afgesproken verbetermaatregelen worden teruggekoppeld aan de Inspectie en vervolgens intern intensief gemonitord.

Uit de analyses over het jaar 2023 komt naar voren dat de meeste faalfactoren betrekking hebben op de beschikbaarheid, bekendheid en kwaliteit van procedures, voorschriften en instructies. Daarnaast zijn de factoren als communicatie, training en opleiding, inwerken en teamgebonden aspecten van invloed op het ontstaan van calamiteiten.

3.4 Accreditatie Qualicor Europe

Na de verlenging van de Qualicor accreditatie in 2022 startte HMC met het 'Continu Verbeterprogramma': in plaats van één grote audit eens per vier jaar vinden er drie 'sequential-audits' plaats in een periode van vijf jaar. Dit vraagt van de organisatie een wat andere manier van voorbereiden. Met ingang van 2023 zijn we met de nieuwe aanpak gestart.

Onderdeel van de aanpak is een jaarlijkse zelfevaluatie van alle normensets. Sommige, meer overstijgende normensets worden geëvalueerd door speciaal daarvoor ingerichte werkgroepen. Daarnaast krijgen alle afdelingen en poliklinieken een speciaal voor hen samengesteld pakket, bestaande uit normen vanuit verschillende sets die voor hen van toepassing zijn.

Naast de zelfevaluaties vormen ook de interne audits een belangrijke voorbereiding. Leden van een interne auditorenpoel voeren twee maal per jaar interne audits uit. Daarnaast doen afdelingen en poliklinieken ook zelf korte, compacte 'flitsaudits', speciaal gericht op de Vereiste instellingsrichtlijnen of VIR's vanuit Qualicor.

De eerste sequential-audit vond plaats in oktober 2023. Daarmee kregen we een indruk of de voorbereidingen voldoende waren geweest. De resultaten van deze eerste sequential-audit waren zeer positief:

- + Alle normen uit normenset Oncologische zorg voldoen
- + Alle normen uit normenset Spoedeisende hulp voldoen
- + Alle normen uit normenset Verloskundige zorg voldoen
- + Alle normen uit normenset Reiniging, desinfectie en sterilisatie voldoen
- + Alle normen uit normenset Transfusiediensten voldoen
- + Alle normen op twee na uit normenset Peri-operatieve zorg voldoen.

De eerste norm die nog niet voldoet betreft de toegang tot opiaten op de OK, de andere heeft betrekking op laserveiligheid. De verbeterpunten die vanuit de vorige accreditatiecyclus nog open stonden, werden ook allemaal als voldaan beschouwd, behalve het verbeterpunt rond laserveiligheid, dat nog niet helemaal afgerond was.

De volgende sequentials staan gepland in het voorjaar van 2025 en het najaar van 2026.

3.5 Overige punten op het gebied van kwaliteit

Om het gewenste kwaliteitsniveau te behouden en continu te verbeteren, wordt nog veel meer gedaan dan in bovenstaande is weergegeven:

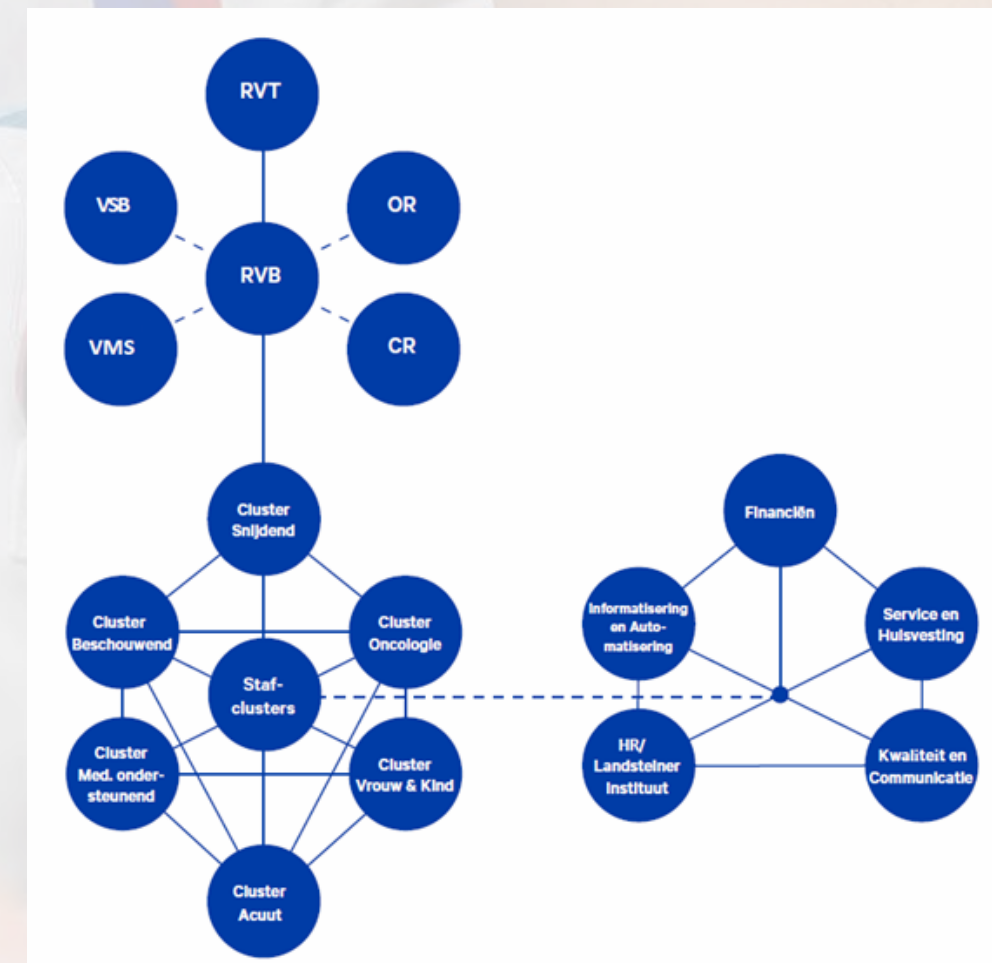
- + Kwaliteit krijgt veel aandacht in de interne communicatie op ons interactieve intranet HMC-Centraal. We werken met een Kwaliteitskalender waarbij ieder maand één specifiek thema centraal staat en aandacht krijgt in de vorm van een maandelijkse checklist, een terugkoppeling van de meest recent uitgevoerde flitsaudit, een puzzel en interviews, best practices en mooie voorbeelden uit huis rondom het maandthema.
- + Teams kunnen zich opgeven voor de 'Cultuurdialoog Patiëntveiligheid'. Daarin gaan medewerkers actief met elkaar in gesprek over de onderlinge samenwerking, communicatie en cultuur, gericht op de kwaliteit en veiligheid van de patiëntenzorg. Dit programma is in 2023 uitgevoerd op de Dialyse en de Neonatologie. Het landelijke programma Tijd voor Verbinding labelde de 'cultuurdialoog' als een goed praktijkvoorbeeld voor andere ziekenhuizen.
- + Het documentmanagementsysteem, onderdeel van Zenya ondersteunt medewerkers bij hun werk door het beschikbaar stellen van allerhande protocollen, werkafspraken en instructies. Er zijn in 2023 136 nieuwe documenten aangevraagd bij de commissie documentbeheer. Hiervan zijn 105 documenten goedgekeurd voor plaatsing, 20 documenten afgekeurd, staan 10 documenten nog open omdat er aanvullende vragen door de commissie zijn gesteld en ligt 1 document te beoordeling bij de commissie wet BIG. Documenten worden afgekeurd als er bijvoorbeeld soortgelijke documenten zijn opgenomen in Zenya. Om dubbelingen te voorkomen adviseert de commissie documentbeheer om deze documenten samen te voegen.

- + De commissie documentbeheer is eind 2022 samen met de kwaliteitsfunctionaris van de OK een project gestart om alle klaarzetlijsten van de OK in Zenya op te nemen. Voorheen stonden deze documenten opgeslagen op de T-schijf of uitgeprint in multomappen, waardoor er verschillende versies in omloop waren. In september 2023 werd dit project afgerond en zijn er in totaal 620 klaarzetlijsten opgenomen in Zenya. De klaarzetlijsten worden nu beheerd en indien nodig aangepast door de terreindeskundigen van de OK en hierdoor zijn er geen verschillende versies meer in omloop en werken alle medewerkers volgens hetzelfde protocol.
- + Ook risicomanagement en het uitvoeren van prospectieve risico-inventarisaties is een belangrijk onderdeel van het kwaliteitssysteem. Meer informatie hierover is opgenomen in paragraaf 4.6.

4. Kerngetallen, juridische structuur en risico's

4.1 Besturingsmodel en medezeggenschap

Voor een toekomstbestendige ziekenhuisorganisatie is het essentieel de zorg in te richten rondom patiëntprocessen. Hiervoor is een duidelijke en solide basis nodig waarin de bedrijfsmatige processen goed zijn geregeld. Deze basis is georganiseerd in zorgclusters die zijn gevormd rond specialismen en afdelingen. In het besturingsmodel zijn bevoegdheden en verantwoordelijkheden zoveel mogelijk ondergebracht op het niveau waar patiëntenzorg, onderzoek en onderwijs plaatsvinden. Er is sprake van duaal management, waarbij medisch specialisten participeren in het clustermanagement en daarmee medeverantwoordelijk zijn voor management en organisatie. De clustermanagers hebben een integrale managementverantwoordelijkheid.

Zowel de vrijgevestigd specialisten van het medisch specialistisch bedrijf (MSB) als de specialisten in loondienstverband met een overeenkomst voor onbepaalde tijd zijn lid van de Vereniging Medische Staf (VMS) Het Geïntegreerd Bestuur Medische Staf (GBMS) vertegenwoordigt de VMS.

Conform de eisen van de Wet op de ondernemingsraden (WOR) en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) kent HMC een ondernemingsraad en cliëntenraad. In 2023 is de Verpleegkundige Adviesraad overgaan naar een Verpleegkundig Staf Bestuur (VSB) teneinde de verpleegkundigen binnen HMC nog beter te vertegenwoordigen.

De adviesorganen zijn in 2023 betrokken bij alle grote strategische projecten. Alle gremia stellen een eigen jaarverslag op waarin zij een beschrijving geven van de activiteiten welke zij in 2023 hebben ondernomen.

4.2 Governance

De raad van toezicht en de raad van bestuur onderschrijven de uitgangspunten van de zorg- brede governancecode en passen deze code toe.
HMC werkt verder volgens:

- + de statuten van de stichting en de reglementen van de raad van bestuur en de raad van toezicht (inclusief het informatieprotocol en de reglementen van de commissies binnen de raad van toezicht);
- + het informatie- en samenwerkingsprotocol raad van bestuur/stafbestuur;
- + het Kader Goed Bestuur zoals opgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit en de IGJ.

De statuten, de reglementen, het rooster van aftreden en de nevenfuncties van leden van de raad van bestuur en van de raad van toezicht staan op www.haaglandenmc.nl/over-ons.

4.3 Kerngetallen

Vergoedingen raad van bestuur en raad van toezicht

De Wet normering topinkomens (WNT) is van kracht. De arbeidsvoorwaarden zijn in lijn met de WNT zoals die golden op het moment van benoeming van de raad van bestuur. De gegevens over de bezoldiging van de raad van bestuur en raad van toezicht zijn opgenomen in het jaarrekeningdeel van dit verslag. Additioneel zijn de declaraties van de raad van bestuur toegevoegd.

Declaraties raad van bestuur

Omschrijving	I.C.D.Y.M. Wolf-de Jonge	D.W. Voetelink	M. Wiesenekker	J.J.N. van Laar
Reiskosten	€ 1.621	€ 1.725		
Representatievergoeding	€ 3.518	€ 1.000	€ 3.705	€ 3.000
Overige kosten	€ 4.737		€ 1.921	€ 914
Totaal	€ 9.876	€ 2.725	€ 5.626	€ 3.914

HMC heeft een richtlijn met betrekking tot onkostenvergoeding aan leden van de raad van bestuur vastgesteld en deze richtlijn openbaar gemaakt op de website van HMC.

Personeel

Kerngegevens personeel	Per 31-12-2023	Per 31-12-2022
Aantal medewerkers in loondienst	4.054	4.054
• waarvan patiëntgebonden functies	2.691	2.646
• waarvan vrouwen	3.228	3.231
Aantal FTE medewerkers in loondienst	3.303	3.299
• waarvan patiëntgebonden functies	2.132	2.109
• waarvan vrouwen	2.575	2.579
Ziekteverzuim (12 maands percentage)	6,1%	7,3%
Medische staf	364	360
• waarvan vrijgevestigde medisch specialisten	221	214
Vrijwilligers	169	180
Aantal medewerkers in loondienst deelnemingen	156	137
Aantal FTE medewerkers in loondienst deelnemingen	100	97

Milieuaspecten

Energieverbruik per locatie

Stadsverwarming in GJ		
	Westeinde	Westeinde 120
2023	11.281	2.375
2022	34.320	2.541
2021	49.369	1.807
2020	47.220	2.393

Gas in m3					
	Westeinde	Antoniusshove	Bronovo	Lange Lombart	Totaal
2023	1.379.509	795.661	764.981	40.011	2.980.162
2022	721.770	797.058	758.892	47.891	2.325.611
2021	553.653	868.949	866.085	78.845	2.367.532
2020	368.730	801.342	781.300	65.846	2.017.218

Elektra in kWh					
	Westeinde	Antoniusshove	Bronovo	Lange Lombart	Totaal
2023	12.640.990	5.616.202	4.426.032	271.500	22.954.724
2022	13.053.399	5.650.117	4.555.060	285.641	23.544.217
2021	13.415.930	5.437.300	4.719.861	297.489	23.870.580
2020	13.652.038	5.428.823	5.116.046	272.517	24.469.424

Het gasverbruik is in 2023 flink toegenomen omdat de in 2022 geïnstalleerde gasgestookte CV-installatie de warmtevoorziening voor het ziekenhuis over nam. Dat heeft twee redenen, ten eerste is warmte uit stadsverwarming nog erg duur t.o.v. gas en ten tweede zijn in 2023 de TSA's voor stadsverwarming vervangen, waardoor ze enige tijd buiten bedrijf zullen zijn.

Begin 2023 was nog een flinke toename van de energiekosten verwacht omdat de prijs van elektriciteit flink was gestegen en omdat de kosten van stadverwarming waarschijnlijk hoog zouden blijven. Uiteindelijk daalden de kosten van elektriciteit flink gedurende 2023. Ook de kosten van stadsverwarming voor capaciteitsklanten zoals Westeinde zijn wat lager uitgekomen dan verwacht. De inkoop van elektriciteit en gas doet HMC in een consortium dat geleid wordt door UMC-Leiden. In 2023 stond de prijs voor gas 100% vast maar de prijs van elektriciteit was maar voor 50% vastgezet. De overige 50% van de elektriciteit was variabel en is op de spotmarkt aangekocht. Door de prijsdaling van de elektriciteitsprijs gedurende 2023 was de variabele prijs uiteindelijk veel gunstiger dan de prijs in vergelijking tot van een vast contract.

Afvalstromen per locatie

Met uitzondering van het ziekenhuis afval niet specifiek Westeinde zien we bij alle locaties en in het totaal voor HMC een mooie afname van de diverse afvalstromen ten opzichten van 2022. Voor een belangrijk deel heeft het aanbod van afvalstromen ook een directe relatie met de productie in huis. In 2023 zijn we voor de locatie AH en WZ gestart het registreren van de afvalstromen koffiebekers, plastic en blik.

Afvalstromen 2022/2023										
	Antoniushove		Bronovo		Westeinde		Gezondheids- centrum Wassenaar		Totaal	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Ziekenhuisafval niet specifiek (ton)	162,1	156,2	96,8	78,9	482,7	494,8	-	-	741,6	729,9
Archief/karton (ton)	31,5	26,5	17,5	13,5	75,5	70,9	0,1	0,1	124,6	110,9
Specifiek ziekenhuisafval (ton)	46,5	42,9	15,2	11,6	127,1	100,9	-	-	188,8	155,4
Chemie (ton)	0,9	0,8	0,1	0,1	8,7	9,4	-	-	9,7	10,4

NB: Gezondheidscentrum Wassenaar heeft geen kilo's voor specifiek ziekenhuisafval, de bedragen zijn inclusief te leveren verpakkingen, transport en verwerking. Bij niet specifiek ziekenhuisafval betreft de kosten 2 ledigingen (containers) per week.

4.4 Duurzaamheid in HMC

De Nederlandse zorgsector heeft een grote milieu impact: ruim 7% van de uitstoot van broeikasgassen, 13% van het grondstoffengebruik en 4% van het afval in Nederland. Met het leveren van zorg dragen we als sector bij aan de klimaatcrisis die paradoxaal genoeg een grote bedreiging voor de volksgezondheid is. Dit, terwijl onze zorgmedewerkers op de eerste plaats de gezondheid van onze medemens willen beschermen. Daarmee is duurzaamheid een van de grote uitdagingen voor de gezondheidszorg en dan ook HMC.

In opdracht van de raad van bestuur is met een afspiegeling van de organisatie (kerngroep duurzaamheid) aan de slag gegaan om te komen tot een gedeelde visie, ambitie en een duurzaamheidsagenda die gezamenlijk de leidraad zijn voor onze acties in de komende jaren. Niet dat er nog niets gedaan werd. In tegendeel; vele initiatieven zijn al gestart zoals de Groene OK, de Groene Dialyse, het mobiliteitsplan, het verduurzamen van onze centrale installaties en het beperken van afval. Allemaal passende initiatieven die de drive en urgentie om HMC te verduurzamen onderstrepen.

Vanuit het streven om duurzaamheid een geborgd onderdeel te maken van het DNA van HMC is in 2023 eerst gewerkt aan het formuleren van onze duurzaamheidsambities. Onze visie op duurzaamheid is als volgt ‘Haaglanden Medisch Centrum zet zich in voor het bevorderen en behouden van onze gezondheid, die van de mens én van de planeet’. Met de kerngroep duurzaamheid zijn de duurzaamheidsambitie geformuleerd en zijn focusthema's (Gezondheid, Circulariteit en Klimaat) en uitgangspunten voor HMC bepaald. Na de organisatie van twee duurzaamheid kanssessies is de vertaling gemaakt naar de duurzaamheidsagenda voor de komende drie jaar (2024-2026).

Om duurzaamheid goed te verankeren in onze organisatie is een duidelijke stip aan de horizon gezet. Op basis daarvan zijn eerste mijlpalen door de tijd bepaald en wordt een vertaling gemaakt naar het hier en nu. We hanteren een termijn van 3 jaar voor deze agenda omdat de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid razendsnel gaan.

Hiermee hebben we de stip op de horizon gezet en de structuur bepaald om daar met elkaar te komen. Deze HMC ambities en duurzaamheidsagenda 2024 -2026 zijn daarmee de basis en een houvast voor heel HMC.

4.5 Informatiebeveiliging en privacy

Informatiebeveiliging en privacy zijn in HMC integraal onderdeel van de bedrijfsvoering en patiëntenzorg. Het beschikken over een managementsysteem voor informatiebeveiliging dat aantoonbaar voldoet aan NEN7510 is een waardevol hulpmiddel om invulling te geven aan een ‘weerbaar en veerkrachtig HMC voor cyberdreigingen’. In 2023 is er een audit uitgevoerd door Qualicor op dit onderwerp, waarbij aangeven is dat er weliswaar veel is geregeld bij HMC, maar waarbij ook geconstateerd is dat er nog de nodige uitdagingen zijn om de NEN7510 certificatie toe te kennen. Hiervoor zijn diverse acties ingezet om deze uitdagingen op te pakken, waaronder het installeren van een Stuurgroep Informatiebeveiliging & Privacy en het inschakelen van een extern adviesbureau voor het uitvoeren van integrale en breed georiënteerde ‘readiness assessment’. In juni 2024 zal een nieuwe audit plaatsvinden.

4.6 Risicomanagement

Risico's zijn gebeurtenissen of ontwikkelingen die het behalen van onze doelen bemoeilijken. Met behulp van Integraal Risico Management (IRM) streven we ernaar belangrijke risico's tijdig te identificeren, analyseren en beheersen. De belangrijkste afspraken en werkwijzen rondom IRM zijn in 2023 opnieuw geactualiseerd en vastgelegd in Zenya, het HMC-documentatiesysteem. HMC beschikt over een risicoregister waarin de belangrijkste strategische en tactische risico's zijn vastgelegd binnen de domeinen patiëntveiligheid, facilitair, personeel, Informatisering & Automatisering, financiën en strategie. Het risicoregister krijgt jaarlijks een update, uitgevoerd door expertgroepen per domein. Tweemaal per jaar wordt de ontwikkeling van de risico's gerapporteerd, zodat tijdig in beeld is of een risico wellicht groter is geworden en extra beheersmaatregelen of bijsturing behoeft. Een IRM-team waarin raad van bestuur, medische staf, management en adviseurs risicomanagement vertegenwoordigd zijn, ziet toe op het verloop van het proces rondom IRM.

Aard strategische en tactische risico's

Tijdens de jaarlijkse updatesessies van het HMC-Risicoregister wordt de ontwikkeling van bestaande en reeds bekende risico's alsmede het effect van de tot nu toe uitgevoerde beheersmaatregelen geëvalueerd. Tevens worden nieuwe risico's geïdentificeerd en aan het register toegevoegd. Dit leidt ertoe dat het risicoregister een mix is van actuele risico's die al langere tijd bekend zijn en over het algemeen ook goed beheerst worden en relatief nieuwe risico's. Hieronder is een overzicht gegeven van de belangrijkste risico's per domein zoals in 2023 geïdentificeerd. Voor alle risico's zijn beheersmaatregelen van kracht die de kans op voorkomen dan wel de potentiële gevolgen van de risico's verkleinen. De risicobereidheid van het HMC voor deze risico's is laag.

Risicotitel	Maatregelen
Risicodomein Strategie	
Verlies van zorgfuncties	O.a. actieve participatie in politiek debat, lobby bij verzekeraars en stakeholders, blijvend sturen op kwaliteit van onze performance, stimuleren bestuursdeelname koepelverenigingen
Zorginfarct	O.a. inzetten op innovatieve zorgconcepten, actief participeren in het maatschappelijk debat hierover, dilemma's ten gevolge van zorginfarct bespreekbaar maken ter ondersteuning van medewerkers in hun werkpraktijk

Risicotitel	Maatregelen
Risicodomein Patiëntveiligheid	
Patiënten op verkeerde bedden (uitbehandelde patiënten die wachten op plek voor revalidatie of verzorging)	O.a. integraal capaciteitsmanagement, keuzes maken m.b.t. prioritering van patiënten op basis van strategie, doeltreffende interne overlegstructuur t.b.v. optimale bedbenutting, regionale samenwerking met VVT / thuiszorg
Incidenten bij ingebruikname nieuwe technologie en e-health	O.a. continuering van reeds gezette stappen - zoals upgrade productdossier en bijbehorend organisatorisch proces – evaluatie productdossier 2.0 en focus op handhaving en compliance, opstellen en uitvoeren communicatieplan
Risicodomein Financiën	
Productiekrimp zonder kostendaling	O.a. productiesturing en hierop aansluitend verdeelmodel MSB, inzetten op integraal capaciteitsmanagement en procesoptimalisatie
Onvolledige registratie zorg (i.v.m. overgang naar standaard-content patiëntendossier)	O.a. nazorg, ondersteuning, beheer en procesevaluaties uitvoeren en aandacht voor (continue) scholing in gebruik van systeem, implementatie DBC bedrijfsvoeringmodel, extra aandacht voor volledigheidsccontroles Deze maatregelen vallen zowel onder het domein Patiëntveiligheid als Financiën
Risico m.b.t. aantrekken van financiering	O.a. meerjarenraming en HMC businesscase, Integraal huisvestingsplan dat voldoet aan duurzaamheidsvereisten
Leveringsproblemen medische technologie	O.a. tijdig zoeken naar alternatieven en voorraad ophogen bij meest risicovolle items
Risicodomein Service & Huisvesting	
Vertraging uitvoering integraal huisvestingsplan	O.a. Continue monitoring onderhoud gebouw, installaties, infrastructuur, werken volgens risico matrix (opgesteld o.b.v. interne en externe risicoanalyse)
Risicodomein Personeel	
Personeelstekort in diverse specifieke functiegroepen	O.a. doelgroepgerichte arbeidsmarktbenadering, extra (intern) opleiden, ontwikkelen nieuwe contractvormen
Te hoog ziekteverzuim	O.a. continue verzuimbeheersing, aanpak per cluster, strakkere sturing door arbodienst en organisatie samen, aandacht voor preventie (vitaliteit)
Risicodomein Informatisering & Automatisering	
Sabotage ICT infrastructuur	O.a. continuering van reeds genomen maatregelen (preventieve maatregelen en back-up voorziening), verder uitwerken scenario's t.b.v. herstel/recovery

Een aantal van de bovengenoemde risico's zijn inherent aan de zorgsector en hebben ook dit jaar bij HMC een belangrijke rol gespeeld. HMC werd in 2023 geconfronteerd met bezettingsproblemen op een aantal cruciale afdelingen. Dit leidde tot een daling van de omzet. Doordat kosten niet in gelijke mate mee kunnen bewegen met de gedaalde productie, staat daarmee ook het resultaat onder druk. Op verschillende manieren is op de situatie ingespeeld, onder andere samenwerking met externe partijen om operaties zoveel mogelijk door te kunnen laten gaan. De in 2023 ingezette acties om de kosten verder te flexibiliseren blijven de aandacht houden.

Het risico met betrekking tot aantrekken van financiering is ultimo 2023 niet meer van toepassing:

HMC heeft gedurende 2023 de financieringsafspraken rondom de financiering van het integraal huisvestingsplan kunnen afronden. Uiteraard bestaat wel het risico dat de kosten van de verbouwing hoger uitvallen. Hierop wordt binnen het programmabeheersplan gestuurd. Het risico 'te hoog ziekteverzuim' heeft continu de aandacht. In 2023 resulteerde dit in een daling van het ziekteverzuim. De nieuwe inrichting van het patiëntendossier (HiX Standaard Content), die geïmplementeerd is in 2022 wierp enerzijds zijn vruchten af doordat de zorginhoudelijke vastlegging op een aantal aspecten aanzienlijk verbeterd is, anderzijds was het risico 'onvolledige registratie zorg' wel een belangrijk aandachtspunt in 2023. De beheersmaatregelen die benoemd zijn bij dit risico zijn uitgevoerd, waardoor het risico voldoende beheerst kon worden. Het risico op zogeheten 'Patiënten op verkeerde bedden' doet zich in de praktijk geregeld voor. Er is intern veel geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling van integraal capaciteitsmanagement en extern wordt intensief de samenwerking gezocht in de regio.

Operationeel risicomanagement

Ook in het operationele (zorg)proces voert HMC een actief beleid gericht op prospectief risicomanagement. Zo vinden prospectieve risico-inventarisaties (PRI's) plaats bij aanpassingen in werkprocessen en bij aanschaf van nieuwe medische technologie. Binnen ieder cluster zijn er medewerkers getraind in het begeleiden van deze PRI's. Sinds 2022 worden uitgevoerde PRI's systematisch verzameld en geordend in het documentmanagementsysteem Zenya. Verder is retrospectief risicomanagement al jarenlang gebruikelijk binnen alle zorgafdelingen vanuit het Veilig Incident Melden (VIM) en het calamiteitenonderzoek.

Naast bovenstaande zijn er nog andere vormen van risicomanagement binnen HMC die gericht zijn op specifieke aandachtsgebieden, bijvoorbeeld risicobeheersing in het registratie- en facturatieproces van zorgactiviteiten en DBC's (b.v. via Horizontaal Toezicht), in ICT-processen, op het gebied van privacy- en gegevensbeveiliging, op het gebied van fraude, op ARBO-regelgeving en op onderwerpen als voedselveiligheid en brandveiligheid.

5. Financieel beleid

5.1 Ontwikkelingen 2023

Na de Covid-jaren 2020-2022 heeft 2023 zich gekenmerkt als een jaar waarbij de druk op personele bezetting onverminderd hoog is gebleven. Ziekenhuizen, en zeker ook HMC, zijn geconfronteerd met de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt, uitstroom van medewerkers, hoog ziekteverzuim met name in de eerste helft van 2023 en daarmee de toegenomen inzet op ZZP'ers om de zorg te kunnen blijven leveren. Dit heeft bij HMC geleid tot afschaling van zorg (met name op de OK) in de periode april tot en met september. Hierdoor hebben we niet de gevraagde zorg aan alle patiënten kunnen leveren en zijn de wachtlijsten in de eerste helft van 2023 toegenomen. Vanaf september zien we geleidelijk dat de OK-wachtlijst weer is afgenomen en in december 2023 was de wachtlijst weer onder het niveau van 2022.

Begin 2023 zijn er verschillende initiatieven gestart dan wel verder uitgebouwd om de personeelsproblematiek en de capaciteitsbenutting aan te pakken. Het integraal beleid rondom instroom en opname, de doorstroom op de verpleegafdeling is verbeterd, beleid op het gebied van werven, binden en boeien van personeel is aangepast en er is samenwerking gezocht met externe partners om extra operaties te kunnen uitvoeren. Al deze maatregelen hebben ertoe geleid dat gaandeweg 2023 het aantal zogenaamde specialistisch uitbehandelde “verkeerde bed” patiënten zijn verminderd, de ok capaciteit vanaf het vierde kwartaal weer op niveau is en het ziekteverzuim sterk gedaald is.

Dat we aan minder mensen zorg hebben kunnen verlenen, betekent ook minder omzet. Tegelijkertijd zien we dat de kosten niet in gelijke mate meebewegen met de gedaalde productie wat de operationele winst (EBITDA) onder druk zet. Om ervoor te zorgen dat eind 2023 een gezond resultaat behaald zou worden is er in de zomer van 2023 een actieplan opgesteld “HMC Financieel Gezond”. Uiteindelijk hebben we in 2023 hierdoor een gezond resultaat weten te behalen mede door de Covid IC bijdrage die is toegekend.

Landelijke zorgpartijen, waar onder de NVZ, hebben in het najaar van 2022 het Integraal Zorg Akkoord (IZA) getekend met een looptijd tot en met 2026. Dit zorgakkoord richt zich op maatregelen om de groei van de zorgvraag door veroudering van de bevolking in de komende jaren in balans te brengen met de beschikbare (schaarse) financiële middelen. In het kader van de uitwerking van het IZA heeft het HMC meegewerkt aan het opstellen van een regiobeeld en regioplan voor de IZA-regio Haaglanden. Het regioplan heeft ten doel om de zorg en welzijn in de Haagse regio (inclusief Zoetermeer) beter op elkaar af te stemmen. Het managementteam van HMC heeft geïnventariseerd wat het IZA-akkoord voor gevolgen voor HMC heeft en welke activiteiten hiervoor in 2023 gepland moeten worden. Alhoewel in het IZA was overeengekomen dat de landelijk berekende prijsindices zouden worden doorvertaald naar de ziekenhuizen, was dit niet de inzet van een aantal zorgverzekeraars die het herstel van zorgvolume in 2024 koppelen aan een prijsverlaging. Tezamen met de stijgende kosten vanwege hoge mate inzet PNIL en inflatie, heeft dit ertoe geleid dat de onderhandelingen niet voor half november, zoals de bedoeling is, zijn afgerond maar de jaargrens naar 2024 zijn gepasseerd. Ten tijde van het vaststellen van dit verslag is met alle Nederlandse zorgverzekeraars een akkoord bereikt.

In 2022 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) goedgekeurd. In 2023 is de volgende stap gezet in het bouwprogramma van HMC door het structuurplan, een nadere technische en bouwkundige uitwerking door de architect en installatie-adviseur die de plannen in het IHP bevestigen, vast te stellen. Een andere belangrijke mijlpaal om onze bouwplannen te realiseren is het aantrekken van financiering. HMC heeft voor de 1e fase van de renovatieplannen in het tweede kwartaal van 2023 een kredietovereenkomst getekend voor € 145 miljoen met de Europese Investeringsbank (EIB) en BNG Bank die het ziekenhuis zal helpen bij de realisatie van de plannen tussen 2023 en 2026. De EIB heeft tevens € 65 miljoen toegezegd voor de aansluitende periode tussen 2027 en 2029. Ook is de A+ rating van Fitch in 2023 opnieuw bevestigd.

In november 2022 is HMC na een lange voorbereiding succesvol overgestapt op het standaard content EPD van HiX (versie 6.3). De wijzigingen in het systeem leidden bij een aantal organisatieonderdelen tot vermoedens van onderregistratie. In 2023 hebben we daarop projectmatig de keten van registreren tot facturen doorgelicht en zijn de gevonden effecten van de onderregistratie opgelost, inclusief nevenbevindingen. Indien van toepassing is de registratie met terugwerkende kracht aangepast.

HMC is vanaf 1 januari 2021 over op Horizontaal Toezicht (HT). Representerende zorgverzekeraars CZ en DSW hebben in juli 2023 bevestigd dat HMC de verantwoordingsfase voor 2022 succesvol heeft doorlopen. HMC heeft op een transparante wijze gecommuniceerd over de bevindingen, een uitgebreide PDCA-cyclus op de risicothema's doorlopen en verbeterplannen geïnitieerd bij gevonden fouten. Het gevonden restrisico voor 2022 is daarmee geaccepteerd door de representerende zorgverzekeraars. CZ benadrukt de noodzaak om in te lopen op de landelijke tijdslijnen voor de verantwoording van 2023, welke met name ten gevolge van de implementatie van Hix SC 6.3 vertraging had opgelopen. De tussentijdse rapportage over 2023 wordt uitgevoerd en verloopt constructief. Derhalve wordt verwacht dat de eindrapportage over 2023 binnen de tijdslijnen van de landelijke planning, zoals overeengekomen met de representerende zorgverzekeraars, wordt gerealiseerd.

Op locatie Antoniushove heeft de stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen (AHZ) een afdeling OncoService waar zij activiteiten verricht die bestaan uit het voor toediening gereed maken van cytostatica ten behoeve van oncologie patiënten van HMC. Het proces van voorschrijven tot en met toediening van chemotherapie en immunotherapie is een complex proces met hoog-risico medicatie, waar veel geld mee gemoeid is (dure geneesmiddelen). De zichtbare groei in het aantal patiënten en de groei van verschillende behandelopties vraagt om een goed ingericht proces, waardoor patiënten van HMC zo goed als mogelijk behandeld kunnen worden. Daarom heeft HMC per 1 februari 2023 de afdeling Oncoservice van de AHZ overgenomen. Vanaf die datum is HMC verantwoordelijk voor het personeel (circa 10 medewerkers) en de oncologische cytostatica bereidingen die op deze afdeling plaatsvinden. Teven zijn per 1 april 2023 zijn de zorgactiviteiten in de EIB B.V. beëindigd. De endometriose zorg wordt gecontinueerd binnen HMC. De resterende activiteiten in de BV worden afgewikkeld waarna deze BV zal worden geliquideerd.

5.2 Jaarverantwoording

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de cijfers opgenomen van HMC en de deelnemingen waarin een controlerend belang bestaat. Voor 2023 zijn dit Express-so BV, West End Facility BV, Apotheek MCH Lijnbaan BV en Expertisecentrum Endometriose in Balans BV. In de onderstaande tabel worden de belangrijkste (geconsolideerde) kengetallen weergegeven uit de jaarrekening 2023.

Financiële kengetallen (x €1.000)	2023	2022	2021
Totale bedrijfsopbrengsten	547.788	528.486	521.214
Resultaat	4.219	5.291	5.170
Winstmarge	0,8%	1,0%	1,0%
Operationeel resultaat (EBITDA)	38.735	40.429	38.917
Operationele winstmarge	7,1%	7,6%	7,5%
Eigen vermogen	189.626	185.443	180.542
Solvabiliteit (balanstotaal)	48,3%	48,4%	48,2%
Solvabiliteit (opbrengsten)	34,6%	35,1%	34,6%
Langlopende schulden aan kredietinstellingen 1	90.448	86.254	96.607
Loan to value 2	44,0%	40,1%	44,8%
Debt Service Coverage Ratio (DSCR) 3	3,3	3,3	2,8
Netto schuld / EBITDA 4	0,3	1,2	1,9
Cashflow ontwikkeling	44.649	11.169	-25.330
Liquiditeitsratio (current) 5	1,6	1,4	1,5

1) Inclusief aflossingsverplichting komend boekjaar.
2) De langlopende schulden worden in deze ratio uitgedrukt als percentage van de materiële vaste activa.
3) Deze ratio, waarbij het resultaat voor rente en afschrijving (zonder bijzondere posten) wordt gedeeld door de rente en aflossingsverplichtingen, geeft weer in hoeverre de instelling aan haar rente en aflossingsverplichtingen kan voldoen.
4) De langlopende schulden verminderd met het saldo liquide middelen worden in deze ratio gedeeld door het resultaat voor rente en afschrijvingen
5) Deze ratio, waarbij de vlottende activa worden gedeeld door de kortlopende schulden, geeft weer in hoeverre de instelling op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

In de overeenkomsten met onze kredietverstrekkers BNG Bank, ING Bank en de Europese Investeringsbank (EIB) zijn drie ratio's opgenomen waar HMC aan moet voldoen. In de enkelvoudige jaarrekening dient de Solvabiliteit minimaal 25% te bedragen, de DSCR minimaal 1,3 en de EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization) dient in 2023 op minimaal € 36 miljoen uit te komen (voor 2024 dient de EBITDA minimaal op € 39 miljoen uit te komen). In 2023 wordt aan alle bankconvenanten voldaan.

Resultatenrekening

Het resultaat van HMC is in 2023 licht afgenomen, voornamelijk door hogere personeelskosten.

De bedrijfsopbrengsten in 2023 zijn met € 19,2 miljoen gestegen ten opzichte van 2022 door een indexatie van de prijzen voor onder meer de loonkostenontwikkeling en een stijging van de nacalculatie op dure geneesmiddelen. In 2022 had HMC nog een aanvullende opbrengst voor de meerkosten van Covid die per 2023 is weggevallen.

Door ziekteverzuim en schaarste aan personeel is de productieontwikkeling in 2023 achter gebleven bij de verwachting. Tevens is door VWS de bijdrage voor de opschaling van de IC-bedden voor de periode juli 2020 tot en met december 2022 bevestigd waardoor deze bijdrage in 2023 is verantwoord. De kosten zijn reeds gemaakt en verantwoord in voorgaande jaren.

De bedrijfslasten, inclusief de financiële baten en lasten, stijgen in 2023 met € 20,2 miljoen als gevolg van de nieuwe CAO-afspraken, door een toename in de dure geneesmiddelen, en door de prijsontwikkeling als gevolg van de hoge inflatie in 2022 en 2023. Daar tegen over staat een daling van de patiëntgebonden kosten door een daling van de Covid gerelateerde kosten en door een iets lagere productie. De afschrijvingskosten stijgen omdat in 2023 het eind 2022 in gebruik genomen standaard content EPD voor een volledig jaar meeloopt als afschrijving. De kosten uitbesteed werk stijgen door de inhuur van extra extern personeel voor productiedoeleinden en door een stijging van het honorarium van medisch specialisten dat mee beweegt met de opbrengsten Zorgverzekeringswet.

Balans

De immateriële vaste activa nemen toe door de betaalde goodwill voor de overname van de Oncoservice van de stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen in 2023. De materiële vaste activa dalen door afschrijvingen en lagere investeringen door de voorbereiding op de renovatie van locatie Westeinde en Antoniushove waarmee ook de klinische productie van locatie Bronovo zal worden verplaatst naar deze locaties. In 2023 is geïnvesteerd in de centrale installaties, onderhoud van de gebouwen en installaties, de Eerste Hart Hulp, aanloopkosten voor de renovatie, ICT en in de vervanging van reguliere inventaris en apparatuur. Omdat HMC zich voorbereidt op de renovatie van de ziekenhuislocaties, zoals in 2022 vastgesteld in het Integrale Huisvestingsplan, zijn de afschrijvingskosten op dit moment hoger dan de investeringen en kunnen de investeringen die zijn gerealiseerd worden bekostigd uit de operationele kasstroom en beschikbare liquiditeit. Hierdoor verbeteren een aantal balansposities wat tot uitdrukking komt in een beter kengetal voor de liquiditeit en de netto schuld / EBITDA ratio.

De voorraden van HMC nemen in 2023 toe door de overname van de Oncoservice van de AHZ en de daarbij behorende voorraad en door overname van consignatievoorraad van leveranciers op de OK. Debiteuren en overige vorderingen dalen door een afname van de post nog te factureren omdat deze in 2022 incidenteel hoog was door de overgang naar een nieuw standaard content EPD waardoor tijdelijk niet gefactureerd is. De vlottende activa nemen toe in 2023 omdat het saldo liquide middelen is gestegen door het aantrekken van een lening van € 15 miljoen voor de investering in het nieuwe standaard content EPD.

De langlopende schulden stijgen eveneens door het aantrekken van de lening voor de EPD software. De kortlopende schulden nemen toe door het doorwerk effect van de nieuwe CAO op de nog te betalen belastingen, sociale premies en de voorziening voor verlofdagen en CAO levensfase. De kortlopende schulden dalen per saldo door de vrijval van de bijdrage voor de opschaling van de IC-bedden onder de overige passiva nu VWS deze bijdrage in 2023 heeft bevestigd.

Liquiditeitspositie

De omvang van de liquide middelen is ten opzichte van voorgaand jaar met € 44,6 miljoen gestegen naar € 80,4 miljoen. De liquiditeitsstromen in 2023 zijn als volgt onder te verdelen:

Operationeel	€ 63.461.000
Investerings	-/- € 22.456.000
Financiering	+/- € 3.644.000
Mutatie	€ 44.649.000

De stijging in liquiditeit kan worden verklaard door een afname van de vorderingen door het eerder kunnen factureren dan in 2022 en een ontvangen voorschot van Zorgverzekeraars van € 18 mln. De gerealiseerde investeringen uit eigen middelen zorgen voor een daling, maar minder groot dan verwacht, omdat de investeringen nog achter blijven bij de planning door de voorbereiding van de renovatieplannen. Tenslotte is een lening van € 15 miljoen aangetrokken in 2023. Verminderd met de reguliere aflossingen op de leningenportefeuille resteert een toename van de liquide middelen door de financieringskasstromen in 2023. De liquiditeitsontwikkeling gedurende het jaar wordt beïnvloed door de uitgavenmomenten voor investeringen, aflossingsmomenten voor leningen en het tijdig overeenkomen van contracten en prijslijsten met zorgverzekeraars zodat kan worden gefactureerd. Ook bevoorschotting van de onderhanden zorgproducten door zorgverzekeraars speelt hierin een rol.

Deelnemingen

Het onderstaande overzicht toont de rechtstreekse kapitaalbelangen van HMC met de (verwachte) resultaten van deze deelnemingen in hele euro's.

Deelneming	Belang HMC	Resultaat 2023
Express-so BV te Den Haag	100%	23.522
West End Facility BV te Den Haag	100%	83.411
Apotheek MCH Lijnbaan BV te Den Haag	51%	805.181
Expertisecentrum Endometrioze in Balans BV te Den Haag	80%	-137.923
Cardiologie Centrum Voorschoten BV	30%	34.000

Financiële instrumenten

Ten behoeve van de continuïteit streeft HMC ernaar om de financiële risico's te beheersen en te beperken. We maken hierbij zo nodig gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

De financiering van HMC bestaat voor een aanzienlijk deel uit vreemd vermogen. Sterke rentefluctuaties kunnen dan ook leiden tot sterke schommelingen in de kasstromen en het resultaat. HMC probeert deze fluctuaties op verschillende manieren te ondervangen. Waar mogelijk maken we gebruik van leningen met een vaste rente in plaats van leningen met een variabele rente. Bij de vastrentende leningen streeft HMC naar een evenwichtige spreiding van de rentevervalmomenten en rentelooptijden.

Per balansdatum heeft HMC geen derivaten.

5.3 Vooruitblik 2024

De vooruitzichten voor 2024 blijven uitdagend. De afgelopen jaren is het lastig gebleken om vacatures in te vullen, hetgeen ook in de regio en landelijk bij andere ziekenhuizen moeizaam gaat. De arbeidsmarkt voor zorgpersoneel in zijn algemeenheid kenmerkt zich in toenemende mate door krapte, mede door een vergrijzing van de Nederlandse bevolking, maar daarnaast ook zeker door de hoge uitstroom naar andere sectoren. Het risico van niet gevulde vacatures blijft aanzienlijk, met hogere kosten voor bijvoorbeeld personeel niet in loondienst, wervingscampagnes of bindingspremies/ flexibilisering van arbeidsvoorwaarden, maar vooral in relatie tot het kunnen blijven leveren van de zorg.

Naast de personele problematiek bestaan er onzekerheden ten aanzien van de inflatie met name voor die contracten die komend jaar uit contract lopen en waar de index wellicht niet toereikend is. Dit effect kan versterkt worden vanwege schaarste aan materialen waardoor de inkooprijzen meer stijgen dan de inflatie.

HMC staat aan de vooravond om met haar bouwprogramma te starten. Het IHP noodzaakt de komende jaren tot het strak sturen op en het verbeteren van ons financiële resultaat door strak te sturen op productie, kosten en financiën. Aan de kostenkant zijn verschillende ombuigingsplannen opgenomen. Onderdeel van het ombuigingsplan is het benutten van digitaliseringsmogelijkheden (mede vanuit implementatie van Hix SC). Het grootste initiatief heeft betrekking op de polikliniek waarbij het doel is om het proces meer digitaal en efficiënt te maken. Ook wordt begin 2024 contractmanagement geïmplementeerd met als doel de inkoopkosten te rationaliseren. Naast deze twee projecten wordt er continue aan procesverbeteringen gewerkt en kort-cyclisch op de werkvloer gestuurd om de verwachte productie te koppelen aan de inzet personeel middels inzichten vanuit integraal capaciteitsmanagement. Deze plannen zijn opgenomen in de onderliggende meerjarenraming die de komende jaren moeten leiden tot een toename van de EBITDA waarmee het IHP mede kan worden gefinancierd.

In afgelopen onderhandelingsperiode hebben we vanuit de zorgverzekeraars veel druk op zowel prijs als volume ervaren, mede gedreven vanuit het IZA. Gezien de uitdagingen op het bereiken van de beoogde EBITDA en de reeds opgenomen ombuigingsinitiatieven is het op peil houden van de omzet belangrijk.

Bestuursverslag 2023
(inclusief verslag raad van toezicht)
Stichting Haaglanden Medisch Centrum

Jaarrekening 2023

Stichting Haaglanden Medisch Centrum

6.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

6.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023
(voor resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-23 € 1.000	31-dec-22 € 1.000
ACTIVA			
A Vaste activa			
I Immateriële vaste activa	1		
1. kosten van ontwikkeling		13.921	14.361
2. goodwill		1.289	212
Totaal immateriële vaste activa		<u>15.210</u>	<u>14.573</u>
II Materiële vaste activa	2		
1. bedrijfsgebouwen en -terreinen		116.165	129.451
2. machines en installaties		28.915	27.802
3. andere vaste bedrijfsmiddelen		40.555	40.694
4. vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa		4.276	2.192
5. niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar		369	459
Totaal materiële vaste activa		<u>190.280</u>	<u>200.598</u>
III Financiële vaste activa	3		
1. deelnemingen in groepsmaatschappijen		95	95
2. andere deelnemingen		97	152
3. overige vorderingen		2.182	3.030
Totaal financiële vaste activa		<u>2.374</u>	<u>3.277</u>
B Vlottende activa			
I Voorraden	4		
1. grond- en hulpstoffen		7.885	6.271
Totaal voorraden		<u>7.885</u>	<u>6.271</u>
II Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	<u>10.788</u>	<u>9.823</u>
III Vorderingen	6		
1. op handelsdebiteuren		51.662	41.985
2. nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten		14.460	49.847
3. overige vorderingen		19.568	21.401
Totaal vorderingen		<u>85.690</u>	<u>113.233</u>
IV Liquide middelen	8	<u>80.389</u>	<u>35.740</u>
C Totaal activa		<u>392.616</u>	<u>383.515</u>
	Ref.	31-dec-23 € 1.000	31-dec-22 € 1.000
PASSIVA			
D Groepsvermogen	9		
I Gestort en opgevraagd kapitaal		989	989
II Bestemmingsreserves		354	354
III Overige reserves		183.198	177.907
IV Onverdeelde winst		4.219	5.291
V Aandeel derden in groepsvermogen		866	902
Totaal groepsvermogen		<u>189.626</u>	<u>185.443</u>
E Voorzieningen	10		
1. overige		9.110	7.540
Totaal voorzieningen		<u>9.110</u>	<u>7.540</u>
F Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	11		
1. schulden aan banken		79.842	76.198
2. overige schulden		2	2
Totaal langlopende leningen		<u>79.844</u>	<u>76.200</u>
G Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	12		
1. schulden aan banken		10.606	10.056
2. schulden aan leveranciers en handelskredieten		18.649	20.866
3. belastingen en premies sociale verzekeringen		12.657	11.331
4. schulden ter zake pensioenen		8.544	5.618
5. overige schulden		45.977	43.268
6. overige passiva		17.603	23.192
Totaal kortlopende schulden		<u>114.036</u>	<u>114.331</u>
H Totaal passiva		<u>392.616</u>	<u>383.515</u>

6.1.2 GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

	Ref.	2023 € 1.000	2022 € 1.000
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening			
Zorgverzekeringswet	15.1	494.525	472.689
Wet langdurige zorg	15.2	454	419
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies	15.3	5.011	5.692
Beschikbaarheidbijdragen zorgfuncties	15.4	19.239	18.814
Netto omzet		519.229	497.614
Overige bedrijfsopbrengsten	16	28.559	30.872
Som der bedrijfsopbrengsten		547.788	528.486
BEDRIJFSLASTEN:			
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	17	99.748	93.811
Lonen en salarissen	18	202.492	190.707
Sociale lasten	18	28.661	27.095
Pensioenlasten	18	17.225	17.153
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	19	33.040	32.685
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	20	0	0
Overige bedrijfskosten	21	160.927	159.291
Som der bedrijfslasten		542.093	520.742
Rentelasten en soortgelijke kosten	22	-975	-1.837
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		4.720	5.907
Belastingen	24	-242	-289
Aandeel derden in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	23	-259	-327
RESULTAAT NA BELASTINGEN		4.219	5.291
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		2023 € 1.000	2022 € 1.000
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		0	0
Algemene en overige reserves		4.219	5.291
		4.219	5.291

6.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

	Ref.	2023	2022
		€ 1.000	€ 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat voor belastingen		4.720	5.907
Rentelasten en soortgelijke kosten		<u>-975</u>	<u>-1.837</u>
Bedrijfsresultaat		5.695	7.744
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	19, 20	33.040	32.685
- mutaties aandeel derden		-37	-388
- mutaties (agio)reserve		0	0
- mutaties Diakonia		0	0
- mutaties voorzieningen	10	<u>1.570</u>	<u>788</u>
		34.573	33.085
Veranderingen in werkkapitaal:			
- voorraden	4	-1.614	-1.165
- mutatie onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	-965	1.387
- vorderingen	6	27.543	1.312
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	12	<u>-845</u>	<u>13.482</u>
		24.119	15.016
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		<u>64.387</u>	<u>55.845</u>
Ontvangen interest	22	0	0
Betaalde interest	22	-975	-1.837
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	22	0	0
Ontvangen dividenden	22	0	0
Resultaat aandeel derden	23	-259	-327
Belastingen	24	<u>-242</u>	<u>-289</u>
		-1.476	-2.453
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>62.911</u>	<u>53.392</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings materiële vaste activa	2	-19.869	-18.596
Desinvesteringen materiële vaste activa	2	0	0
Investerings immateriële vaste activa	1	-3.490	-13.506
Vervreemdingen deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	3	903	-65
Uitgegeven leningen u/g	3	0	0
Aflossing leningen u/g	3	0	0
Investerings in overige financiële vaste activa	3	0	0
Desinvesteringen overige financiële vaste activa	3	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-22.456	-32.167
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	11	15.000	0
Aflossing langlopende schulden	11	-10.806	-10.056
Kortlopend bankkrediet	12	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		4.194	-10.056
Mutatie geldmiddelen		<u>44.649</u>	<u>11.169</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	8	35.740	24.571
Stand geldmiddelen per 31 december	8	<u>80.389</u>	<u>35.740</u>
Mutatie geldmiddelen		44.649	11.169

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

6.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Haaglanden Medisch Centrum (HMC) is statutair (en feitelijk) gevestigd te Den Haag.

Vestigingsadres

Naam:	Stichting Haaglanden Medisch Centrum	Telefoon:	088 979 7900
Adres:	Lijnbaan 32, 2512 VA	KvK:	61262935
Postbus:	Postbus 432, 2501 CK		
Plaats:	Den Haag		

De belangrijkste activiteiten van HMC zijn het verlenen en organiseren van gezondheidszorg in de ruimste zin, het geven van beroepsgericht onderwijs en het meewerken aan opleidingen en het verrichten van wetenschappelijk onderzoek in het kader van de volksgezondheid.

De jaarrekening is opgesteld in euro's. In deze jaarrekening zijn alle bedragen x € 1.000 opgenomen, tenzij anders is vermeld.

De raad van bestuur van Stichting Haaglanden Medisch Centrum heeft de jaarrekening 2023 vastgesteld in de vergadering van 19 maart 2024. De raad van toezicht van Stichting Haaglanden Medisch Centrum heeft de jaarrekening 2023 goedgekeurd in de vergadering van 18 april 2024.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 655 inzake de jaarverslaggeving voor zorginstellingen en Titel 9 Boek 2 BW.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Er zijn geen onzekerheden van materieel belang op grond waarvan twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden van HMC. HMC heeft in 2023 nieuwe kredieten afgesloten met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), de Europese Investeringsbank (EIB) en de ING Bank voor de investeringen in de komende jaren en voldoet aan de afgesproken bankratio's. De druk op personeel door de arbeidsmarktkrapte en de scherpe contractonderhandelingen met zorgverzekeraars zetten weliswaar druk op de winstgevendheid en operationele cashflow maar gelet op de financiële positie en vooruitzichten van HMC is er geen sprake van materiele onzekerheid die twijfel kan doen rijzen of HMC haar activiteiten kan voortzetten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de raad van bestuur zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de raad van bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Ziekenhuizen maken jaarlijks een schatting om reguliere zorgcontracten met zorgverzekeraars op schadelastjaar te vertalen naar boekjaren. Deze schatting is in belangrijke mate gebaseerd op ervaringscijfers.

- De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van de raad van bestuur het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:
- de omzetverantwoording zoals toegelicht onder '6.1.4.3 en daaraan gekoppeld het saldo Te vorderen uit hoofde van contracten onder Debiteuren en overige vorderingen;
 - de vaststelling of sprake is van een bijzondere waardevermindering van vaste activa zoals toegelicht onder 6.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva;
 - de voorzieningen voor jubilea, generatiebeleid, loondoorbetaling bij ziekte en MediRisk eigen behoud zoals toegelicht onder 6.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva;
 - de voorziening dubieuze debiteuren onder Debiteuren en overige vorderingen die door HMC wordt geschat op basis van een procentuele oninbaarheid van uitstaande vorderingen vanaf een bepaalde datum voor een aantal specifieke debiteurencategorieën;
 - de kortlopende voorzieningen voor Verlofuren en Persoonlijk Levensfase Budget onder de kortlopende schulden.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van HMC opgenomen, samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin HMC direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat wordt beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kunnen worden beheerst. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding bestaat, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Wanneer er sprake is van een belang in een joint venture, dan wordt het desbetreffende belang proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van HMC. Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

In de consolidatie zijn de volgende rechtspersonen begrepen:

- Express-so BV te Den Haag (100%);

De exploitatie van de restauratieve voorzieningen in de centrale hal van HMC Westeinde en HMC Antoniushove en het bedrijfsrestaurant in HMC Antoniushove wordt door Express-so verzorgd.

De kosten voor aan HMC verstrekte maaltijden worden door Express-so in rekening gebracht. Express-so betaalt huur aan HMC voor het gebruik van de ruimte in de centrale hal. Verder heeft HMC een lening verstrekt aan Express-so voor de aanschaf van inventaris.

- West End Facility BV te Den Haag (100%);

In West End Facility zijn schoonmaakwerkzaamheden en -diensten, afvalverwerking, interne verhuizingen en gebouw- en terreingebonden werkzaamheden ondergebracht.

West End Facility brengt de kosten van de werkzaamheden maandelijks bij HMC in rekening. West End Facility vormt een fiscale eenheid met HMC voor de omzetbelasting waardoor deze kosten zonder BTW in rekening worden gebracht.

- Apotheek MCH Lijnbaan BV te Den Haag (51%);

De activiteiten bestaan uit het exploiteren van een openbare apotheek in HMC Westeinde.

De Apotheek betaalt huur aan HMC voor het gebruik van de ruimte in de centrale hal en de Apotheek brengt de kosten van extramuraal aan patiënten van HMC geleverde geneesmiddelen bij HMC in rekening.

- Expertisecentrum EiB Den Haag BV te Den Haag (80%);

De BV heeft ten doel het opzetten en in stand houden van een kennis- en expertisecentrum voor de behandeling van endometriose. De aandelen van de vennootschap zijn voor 20% in handen van Stichting Medisch Specialisten HMC en HMC bezit de resterende 80% van de aandelen.

HMC brengt de kosten voor het gebruik van de faciliteiten van HMC (zoals OK, kliniek en IC) in rekening bij EiB. Daarnaast huurt EiB ruimte op de polikliniek en maakt gebruik van personeel van HMC dat HMC doorbelast. HMC declareert namens EiB bij Zorgverzekeraars en keert dit vervolgens uit aan EiB. De activiteiten van de BV zijn na het eerste kwartaal in 2023 overgegaan naar HMC. De BV rondt haar resterende activiteiten af waarna de BV zal worden beëindigd.

Overige rechtspersonen, welke niet worden geconsolideerd:

- Cardiologie Centrum Voorschoten BV te Voorschoten (30%);

De activiteiten bestaan uit het exploiteren van medische privéklinieken en het leveren van cardiovasculaire zorg. De aandelen van de vennootschap zijn voor 60% in handen van LUMC, HMC bezit 30% van de aandelen en de resterende aandelen (10%) zijn in handen van Heart for Health BV.

Verbonden rechtspersonen

Als verbonden partijen worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van HMC en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen zijn onder normale marktvoorwaarden aangegaan. De transacties zijn bovenstaand onder consolidatie bij de betreffende verbonden rechtspersoon toegelicht.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

6.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en passiva hiertegen gewaardeerd.

Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat activa worden opgenomen waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Kosten van immateriële vaste activa anders dan intern gegenereerde activa, waaronder octrooien, licenties en ontwikkeling, worden lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur. Wanneer deze niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, worden de activa in 10 jaar afgeschreven.

De vaste activa worden lineair afgeschreven met een restwaarde van € 0. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de geschatte levensduur die per categorie als volgt is bepaald:

Terreinvoorzieningen	10 tot 50 jaar
Gebouwen	30 tot 50 jaar
Verbouwingen en installaties	3 tot 20 jaar
Inventarissen en ICT	3 tot 10 jaar

Op de waarde van grond vindt geen afschrijving plaats. Bouwrente wordt niet geactiveerd.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze als vooruitontvangen bedrag onder de overlopende passiva opgenomen.

Voor de verwerking van de kosten van groot onderhoud maakt HMC gebruik van de Componentenbenadering. De totale uitgaven worden toegewezen aan de samenstellende delen.

Goodwill

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap. De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen. De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht. De consolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Leasing

Bij HMC kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij HMC ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; de deelnemingen worden volgens deze methode in de balans opgenomen tegen het aandeel van HMC in de netto vermogenswaarde vermeerderd met het aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving.

Voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen. De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Een voorziening deelneming wordt gevormd indien en voorzover HMC aansprakelijk is voor de schulden van de deelneming.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd. De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde. Vorderingen < 1 jaar worden geclassificeerd onder de kortlopende vorderingen indien van toepassing.

Bijzondere Waardeverminderingen van vaste activa

HMC beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt HMC op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt HMC de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de VVP-methode of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten niet in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten geen deel uit van de eerste waardering.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk wordt gewaardeerd op basis van de huidige opbrengstwaarde. Tot het onderhanden werk worden gerekend al die trajecten die nog niet zijn afgesloten per balansdatum. De huidige opbrengstwaarde wordt bepaald door de tussentijds afgeleide Zorgproducten door de OHW Grouper te waarderen tegen de verkoopprijs gecorrigeerd voor eventuele overschrijdingen van de contractwaarden met zorgverzekeraars. Op het onderhanden werk worden de voorschotten in mindering gebracht die zijn ontvangen van zorgverzekeraars.

De reeds gesloten zorgproducten die nog niet zijn gefactureerd zijn ondergebracht in 'Nog te factureren omzet' onder de overige vorderingen.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering, evenals voorschotten vanwege uitgestelde facturatie. De boekwaarde van de vorderingen benadert hiermee de actuele waarde.

Vorderingen op niet EU-ingezetenen worden als niet inbaar behandeld. HMC past bij het bepalen van de voorziening per jaareinde de statische methode toe.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Op de presentatie en classificatie van de onderdelen van het eigen vermogen van HMC is RJ 655 Zorginstellingen toegepast. Het aandeel derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het netto belang in de netto-activa van de desbetreffende groepsmaatschappijen.

Voor zover de desbetreffende groepsmaatschappij een negatieve nettovermogenswaarde heeft, worden de negatieve waarde en de eventuele verdere verliezen niet toegewezen aan het aandeel derden, tenzij de derden-aandeelhouders een feitelijke verplichting hebben en in staat zijn om de verliezen voor hun rekening te nemen. Zodra de nettovermogenswaarde van de groepsmaatschappij weer positief is, worden resultaten toegekend aan het aandeel derden.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening jubilea

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 4,78%.

Voorziening MediRisk eigen behoud

De voorziening MediRisk eigen behoud is gevormd voor de verwachte kosten voor eigen rekening met betrekking tot de (medische) aansprakelijkheid. De hoogte van de voorziening wordt gevormd op basis van de beste schatting van het eigen risico per schadejaar onder de stop-loss dekking op basis van het verleden verminderd met de reeds door HMC uitbetaalde bedragen. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat het daadwerkelijke moment van uitgaven niet goed kan worden bepaald.

Voorziening loondoorbetaling bij ziekte

In overeenstemming met RJ 271.205 wordt een voorziening gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid tot maximaal 2 jaar. Voor kosten na 2 jaar heeft HMC een verzekering afgesloten. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat de tijdswaarde van geld in deze niet materieel is. In de berekening wordt in het eerste jaar 100% van het salaris doorbetaald en in het tweede jaar 70% van het salaris. De voorziening is opgebouwd inclusief sociale lasten, pensioenpremie, vakantietoeslag en eindejaarsuitkering.

Voorziening generatiebeleid

Kern van het generatiebeleid is de mogelijkheid voor oudere werknemers om minder te gaan werken (80%) met behoud van een deel van het salaris (90%) en de pensioenopbouw (100%). De voorziening generatiebeleid betreft een beste schatting voor de toekomstige aanvulling van het salaris tot 90% en aanvulling van het pensioen voor medewerkers die nog maximaal 5 jaar verwijderd zijn van de AOW gerechtigede leeftijd en die minimaal 8 jaar in HMC werken. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst te betalen aanvullingen verminderd met het saldo van de verplicht op te nemen PLB uren. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 4,78% en de horizon bedraagt 10 jaar.

Schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden niet meegenomen in de waardering. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

6.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De hierna volgende grondslag is van toepassing op alle groepsmaatschappijen. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

De baten uit de Zorgverzekeringswet en Wet langdurige zorg betreft de werkelijke facturatie aan onder andere zorgverzekeraars, de mutatie onderhanden werk en de mutatie nog te factureren omzet. Deze zijn gewaardeerd tegen opbrengstwaarde. Daarnaast zijn de mutaties voor materiële controles en de mutaties in de contractvorderingen op / schulden aan Zorgverzekeraars verantwoord onder de baten uit de Zorgverzekeringswet.

Bij de bepaling van de baten zorgverzekeringswet heeft HMC de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in deze paragraaf. Hierbij is de "Handreiking Omzetverantwoording MSZ 2013" gevolgd, die door het Bestuurlijk Overleg onder voorzitterschap van het Ministerie van VWS is vastgesteld. Hierbij is het control framework Horizontaal Toezicht toegepast zoals overeengekomen met de representerende zorgverzekeraars.

De bedragen voor de overige zorgprestaties, beschikbaarheidsbijdragen en subsidies zijn gebaseerd op de algemene beleidsregels en beschikkingen van onder meer de NZa.

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit diverse opbrengsten als huur, parkeren en doorberekende kosten. Deze opbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben, in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomsten.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievoorziening. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Honoraria medisch specialisten

Ingevolge de invoering van integrale bekostiging per 1 januari 2015 behoren de honorariumvergoedingen voor medisch specialisten tot het opbrengstbegrip van HMC. Baten uit hoofde van integrale bekostiging worden verantwoord wanneer gerealiseerd. De verdeling van de integrale bekostiging in opbrengsten voor het ziekenhuis en opbrengsten voor vrijgevestigde medisch specialisten vindt plaats op basis van gemaakte afspraken tussen het ziekenhuis en het medisch specialistisch bedrijf. Onder de kosten zijn samenhangend met deze post vergoedingen aan het medisch specialistisch bedrijf verantwoord.

Pensioenen

HMC heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij HMC. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). HMC betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. PFZW mag de pensioenen (gedeeltelijk) verhogen bij een beleidsdekkingsgraad van 105% of hoger. PFZW is volgens de spelregels financieel gezond bij een dekkingsgraad van 125%. Pas dan mag PFZW de pensioenen weer volledig verhogen met de prijsstijging in dat jaar. PFZW eindigde het jaar 2023 met een dekkingsgraad van 106,3% en een beleidsdekkingsgraad van 112%.

Pensioenfondsen zijn wettelijk verplicht om voldoende geld achter de hand te houden. Hebben zij dat niet, dan is er een herstelplan voor een periode van 10 jaar van kracht. Voor PFZW geldt dat voor de periode 2020-2029. Het herstelplan gaat uit van berekeningen die moeten voldoen aan de regels uit de Pensioenwet. Het is wettelijk verplicht om binnen de hersteltermijn de vereiste dekkingsgraad te bereiken. Gedurende het herstelplan verhoogt PFZW de pensioenen niet volledig.

Het pensioenfonds voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. HMC heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. HMC heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de resultatenrekening verantwoord.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen. De rente baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest.

Resultaat deelnemingen

Hieronder is opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa. Het resultaat is het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat voor zover dit aan HMC wordt toegerekend.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies en beschikbaarheidsbijdragen worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat HMC zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door HMC gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van HMC voor de kosten van een actief worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag. Op deze wijze loopt de vrijval automatisch synchroon met de afschrijvingen.

Belastingen

HMC is vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, op basis van artikel 5.1, onderdeel c, sub1, Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. HMC is belastingplichtig voor de omzetbelasting. Met West End Facility BV is een fiscale eenheid gevormd voor de omzetbelasting.

De rechtspersonen waarin wordt deelgenomen in het geplaatste kapitaal door HMC zijn zelfstandig belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

De belasting over het resultaat van de deelnemingen wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten.

Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief, welke is vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Het tarief voor de heffing van vennootschapsbelasting voor het jaar 2023 bedraagt 19% voor het belastbare bedrag tot € 200.000. Daarboven bedraagt het vennootschapsbelastingtarief 25,8%.

6.1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het niveau van de kasstroomgenererende eenheid betreft geheel HMC. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Het resultaat deelnemingen en resultaat aandeel derden zijn opgenomen onder de operationele kasstroom omdat deze ter ondersteuning van de operationele activiteiten van HMC zijn. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De in de verworven groepsmaatschappij aanwezige geldmiddelen zijn op de aankoopprijs in aftrek gebracht.

Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen uit hoofde van een financieel leasecontract worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reële waarde-hedges of kasstroom-hedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge accounting is beëindigd.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. In deze opstelling is de mutatie van de kortlopende schulden aan de kredietinstellingen begrepen in de mutatie van de liquide middelen.

Onder de investeringen zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor geldmiddelen zijn opgeofferd.

6.1.4.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die zich voordoen tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Kosten van ontwikkeling	13.921	14.361
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	1.289	212
Totaal immateriële vaste activa	15.210	14.573
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	14.573	2.219
Bij: investeringen	3.490	13.506
Af: afschrijvingen	2.853	1.152
Boekwaarde per 31 december	15.210	14.573

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 6.1.6.

Onder kosten van ontwikkeling vallen de kosten van aangekochte software. De investeringen in immateriële vaste activa betreft de restant investering in het nieuwe EPD dat in november 2022 in gebruik is genomen en de goodwill voor de overname per 1 februari 2023 van de Oncoservice van de Apotheek Haagse Ziekenhuizen.

2. Materiële vaste activa

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	116.165	129.451
Machines en installaties	28.915	27.802
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	40.555	40.694
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	4.276	2.192
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	369	459
Totaal materiële vaste activa	190.280	200.598
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	200.598	213.536
Bij: investeringen	19.869	18.596
Af: afschrijvingen	30.188	31.533
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	190.280	200.598

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 6.1.7.

In 2023 is er geïnvesteerd in de concentratie van de Eerste Hart Hulp en in de aanloopkosten voor het IHP. Verder zijn er de reguliere investeringen in inventaris, ICT en technische instandhouding van de locaties. De afschrijvingen op materiële vaste activa dalen omdat het realiseren van de investeringen in de huisvestingsplannen meer tijd vergen en ook voor ICT en radiologie apparatuur geldt dat een aantal investeringen meer voorbereidingstijd in beslag hebben genomen en daardoor nog niet zijn afgerond.

Er is een hypotheekrecht verstrekt op het onroerend goed aan de Burgemeester Banninglaan in Leidschendam, aan de Lijnbaan en aan de Bronovolaan/Hogenhoucklaan in Den Haag, en aan de Hofcampweg in Wassenaar ten gunste van het Waarborgfonds, de ING Bank, de BNG Bank, de Europese Investeringsbank en de Nederlandse Staat voor een bedrag van € 350 mln.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Deelnemingen	95	95
Verstrekte leningen	1.718	2.563
Andere deelnemingen	97	152
Overige vorderingen financiële vaste activa	464	467
Totaal financiële vaste activa	2.374	3.277

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

Specificatie deelnemingen:

x € 1.000	31-dec-22	Mutatie uit hoofde van resultaat	31-dec-23
MediRisk	1.414	145	1.559
Apotheek Centrum HAP Den Haag BV	95	0	95
Cardiologie Centrum Voorschoten BV	152	-55	97
Subtotaal	1.661	90	1.751
Waardevermindering MediRisk	-1.414	-145	-1.559
Totaal	247	-55	192

Specificatie overige vorderingen financiële vaste activa:

x € 1.000	31-dec-22	Mutatie	31-dec-23
Latente belastingvorderingen	137	20	157
Disagio Stichting Waarborgfonds Zorgsector	330	-23	307
Totaal	467	-3	464

Specificatie leningen:

x € 1.000	31-dec-22	Aflossing	Verstrekt	31-dec-23
Lening u/g Apotheek Haagse Ziekenhuizen	2.345	-845	0	1.500
Lening u/g Apotheek Antoniusshove BV	150	0	0	150
Lening u/g OWM MediRisk BA	68	0	0	68
Totaal	2.563	-845	0	1.718

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 6.1.8.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

Toelichting deelnemingen:

Het door HMC verstrekte kapitaal aan MediRisk bedraagt € 1.558.969. Omdat deze kapitaalstorting dient ter dekking van schadeclaims waarderen we de inbreng van HMC op € 0. HMC heeft in 2023 geen aanvullende kapitaalstorting verricht.

Apotheek MCH Lijnbaan BV heeft in 2023 een 100% kapitaalbelang (€ 95.000) in Apotheek Centrum HAP BV te Den Haag.

HMC heeft sinds 2019 een direct kapitaalbelang in Cardiologie Centrum Voorschoten BV van 30%.

Toelichting overige vorderingen financiële vaste activa:

In 2016 hebben West End Facility BV en Express-so BV een latente belastingvordering opgenomen die gewaardeerd is tegen het nominale belastingtarief van 19%. Dit in het kader om verliezen te verrekenen met toekomstige winsten. In 2023 bedraagt de latentie € 156.806.

In 2017 is een langlopende lening onder borging van het Waarborgfonds aangetrokken. Deze lening had bij aanvang een looptijd van 20 jaar. Het disagio van 0,25% voor deze lening wordt geactiveerd onder Financiële Vaste Activa en hierop wordt afgeschreven over de looptijd van de geborgde lening.

Toelichting leningen:

De kapitaalstructuur van de Apotheek Haagse Ziekenhuizen (AHZ) voorziet niet in voldoende liquiditeit om de levering van geneesmiddelen aan HMC voor te financieren. Afhankelijk van de omzet wordt middels bevoorschotting, door de betrokken instellingen, voorzien in voldoende liquiditeit. Eind 2023 is door de AHZ € 845.000 terugbetaald. Het voorschot van HMC aan de AHZ bedraagt nu € 1.500.000. Het kredietrisico is minimaal omdat het voorschot kan worden verrekend met door AHZ geleverde / te leveren geneesmiddelen.

HMC heeft aan de apotheken, Apotheek Antoniushove BV en Apotheek MCH Lijnbaan BV, in totaal een bevoorschotting van € 300.000 verstrekt ter dekking van de voorraadpositie van geneesmiddelen. De bevoorschotting aan de Apotheek MCH Lijnbaan BV is in de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd.

In 1993 is een lening aan OWM MediRisk BA, te Utrecht verstrekt voor een bedrag van € 68.067, de rente op deze lening bedraagt 3,67%.

De verstrekte leningen hebben, daar waar niet specifiek een looptijd wordt genoemd, een onbepaalde looptijd.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
		€ 1.000		€ 1.000	€ 1.000
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Express-so BV, te Den Haag	zie 6.1.4	18	100%	329	24
West End Facility BV, te Den Haag	zie 6.1.4	18	100%	143	83
Apotheek MCH Lijnbaan BV, te Den Haag	zie 6.1.4	9	51%	1.768	805
Expertisecentrum EIB Den Haag BV, te Den Haag	zie 6.1.4	1	80%	-428	-138
Cardiologie Centrum Voorschoten BV, te Voorschoten	zie 6.1.4	5	30%	324	34

Zeggenschapsbelangen:

Toelichting:

Zowel het resultaat als het vermogen zijn voor 100% in de bovenstaande tabel weergegeven en hebben betrekking op het boekjaar 2023. Verschillen met het verloopoverzicht zijn te verklaren door mutaties in het resultaat uit voorgaande boekjaren.

Het negatieve resultaat bij Expertisecentrum EIB BV ontstaat door een achterblijvende omzet. De activiteiten zijn na het eerste kwartaal over gegaan naar HMC en de resterende activiteiten in de BV worden beeindigd. HMC heeft het negatieve vermogen van de EIB BV van € 427.875 in de enkelvoudige jaarrekening conform de vermogensmutatie methode op nihil gewaardeerd en tegelijk de MediRisk claim op de BV met eenzelfde bedrag verlaagd.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	<u>€ 1.000</u>	<u>€ 1.000</u>
Medische middelen	7.505	5.955
Leenemballage	45	45
Overige middelen	335	271
Af: incurante voorraden	0	0
Totaal voorraden	<u>7.885</u>	<u>6.271</u>

Toelichting:

De voorraad van HMC neemt in 2023 toe door de overname van de Oncoservice van de Apotheek Haagse Ziekenhuizen en daarmee ook de aanwezige en benodigde voorraad. Verder is de voorraad op de OK licht gestegen vanwege het grotendeels beëindigen van het aanhouden van een consignatievoorraad.
Per 31 december 2023 wordt er geen incurantheid op de voorraden verwacht.

5. Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	<u>€ 1.000</u>	<u>€ 1.000</u>
Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	56.181	50.456
Af: ontvangen voorschotten	-45.393	-40.633
Totaal onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	<u>10.788</u>	<u>9.823</u>

Toelichting:

Het saldo OHW stijgt in 2023 door indexatie en vanwege de ingebruikname eind 2022 van het nieuwe EPD waardoor het saldo in 2022 lager was. De hoogte van de bevoorschotting door Zorgverzekeraars beweegt mee met dit saldo.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

6. Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23 € 1.000	31-dec-22 € 1.000
Vorderingen op debiteuren	38.016	34.208
Te vorderen uit hoofde van contracten	13.646	7.777
Totaal handelsdebiteuren	51.662	41.985
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	32.667	49.847
Af: ontvangen voorschotten NTF	-18.207	0
Totaal nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	14.460	49.847
Overige vorderingen:		
Vooruitbetaalde bedragen	8.447	10.125
Nog te ontvangen bedragen	8.344	9.340
Overige vorderingen	2.777	1.936
Totaal overige vorderingen	19.568	21.401
Totaal debiteuren en overige vorderingen	85.690	113.233

Toelichting:

In de post Vorderingen op debiteuren is een voorziening voor dubieuze debiteuren verwerkt. Voor 2023 bedraagt deze voorziening € 1.960.000 (2022: € 2.210.000). De post debiteuren is voornamelijk hoger door indexatie van de tarieven.

Binnen de post Te vorderen uit hoofde van contracten zijn betalingen door en terugbetalingen aan Zorgverzekeraars gedaan over de schadelastjaren 2018-2022 voor in totaal € 1,35 mln. Daarnaast zijn voor schadelastjaren 2020 en 2021, als gevolg van de CB-regeling vanwege Covid-19, de eindafrekeningen met Zorgverzekeraars opgesteld wat heeft geleid tot een herijking van de vorderingen. Ook de vordering voor 2022 is herijkt en voor 2023 bestaat een vordering van € 3,5 mln.

De post Nog te factureren daalt omdat eind 2022 sprake was van het nog niet kunnen factureren van alle Zorgproducten door de livegang van het nieuwe EPD. Dit is in 2023 niet aan de orde. Door een verstrekt voorschot van een Zorgverzekeraar is het totaal nog te factureren bedrag laag.

De post Vooruitbetaalde bedragen neemt af ten opzichte van 2022 door betaling van contractfacturen aan leveranciers na jaareinde.

De post Nog te ontvangen bedragen daalt door ontvangen transformatiegelden 2019-2021 en ontvangen subsidiebedragen. Verder bestaat deze post uit nog te ontvangen opleidingsvergoedingen en vorderingen op NOK West BV.

De post Overige vorderingen bestaat uit een vordering eigen behoud MediRisk op het MSB voor hun bijdrage in de kosten voor medische aansprakelijkheid en diverse vorderingen van West End Facility BV en Express-so BV.

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

8. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23 € 1.000	31-dec-22 € 1.000
Bankrekeningen	80.375	35.722
Kassen	14	18
Totaal liquide middelen	80.389	35.740

Toelichting:

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

De liquide middelen stijgen door een mutatie in het werkkapitaal als gevolg van eerdere facturatie vergeleken met het vorige boekjaar en het aantrekken van een lening voor de investering in Hix standaard content EPD.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

PASSIVA

9. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Kapitaal	989	989
Bestemmingsreserves	354	354
Algemene en overige reserves	187.417	183.198
Aandeel derden	866	902
Totaal groepsvermogen	189.626	185.443

Kapitaal

Het verloop 2023 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-23	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Kapitaal	989	0	0	989
Totaal kapitaal	989	0	0	989

Bestemmingsreserves

Het verloop 2023 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-23	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Bestemmingsreserves:				
Reserve bond medische specialisten	354	0	0	354
Totaal bestemmingsreserves	354	0	0	354

Algemene en overige reserves

Het verloop 2023 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-23	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Algemene reserves	182.959	4.219	0	187.178
Overige reserves:				
Diakonia	239	0	0	239
Totaal algemene en overige reserves	183.198	4.219	0	187.417

Aandeel derden

Het verloop 2023 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-23	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Aandeel derden	902	0	-35	867
Totaal algemene en overige reserves	902	0	-35	867

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

PASSIVA

Kapitaal

Het verloop 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-22 € 1.000	Resultaat- bestemming € 1.000	Overige mutaties € 1.000	Saldo per 31-dec-22 € 1.000
Kapitaal	989	0	0	989
Totaal kapitaal	989	0	0	989

Bestemmingsreserves

Het verloop 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-22 € 1.000	Resultaat- bestemming € 1.000	Overige mutaties € 1.000	Saldo per 31-dec-22 € 1.000
Bestemmingsreserves:				
Reserve bond medische specialisten	355	0	-1	354
Totaal bestemmingsreserves	355	0	-1	354

Algemene en overige reserves

Het verloop 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-22 € 1.000	Resultaat- bestemming € 1.000	Overige mutaties € 1.000	Saldo per 31-dec-22 € 1.000
Algemene reserves	177.668	5.291	0	182.959
Overige reserves:				
Diakonia	239	0	0	239
Totaal algemene en overige reserves	177.907	5.291	0	183.198

Aandeel derden

Het verloop 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-22 € 1.000	Resultaat- bestemming € 1.000	Overige mutaties € 1.000	Saldo per 31-dec-22 € 1.000
Aandeel derden	1.291	0	-389	902
Totaal algemene en overige reserves	1.291	0	-389	902

Toelichting:

Kapitaal:

Het kapitaal is gevormd vanuit ziekenhuis Bronovo (€ 0,99 mln.).

Bestemmingsreserves:

Reserve Bond Medisch Specialisten

De Bond Medisch Specialisten heeft in 2001 haar activiteiten beëindigd. Het batige saldo heeft de bond in 2008 aan de ziekenhuizen gedoneerd. De gelden dienen te worden aangewend voor opleiding en onderzoek door medisch specialisten en arts-assistenten.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

PASSIVA

Toelichting (vervolg):
<u>Algemene en overige reserves:</u>
<u>Algemene Reserve</u> De winst wordt toegevoegd aan de algemene reserves. De mutatie in 2023 bestaat uit een toevoeging in het kader van de resultaatbestemming ad. € 4,2 mln. In 2023 zijn er geen onttrekkingen en dotaties geweest.
<u>Overige reserves</u> De reserve Diakonia is ten behoeve van de verplichting die het HMC heeft in het bijdragen aan de uitvaart van verbonden diaconessen en onderhoud van de graven.
<u>Aandeel derden</u>
<u>Aandeel derden</u> Aandeel derden betreft het resultaat aandeel derden van Apotheek MCH Lijnbaan BV en Expertisecentrum EiB Den Haag BV verminderd met de dividenduitkering over 2022 van Apotheek MCH Lijnbaan BV in 2023.

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Geconsolideerd netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	4.219	5.291
Herwaardering materiële vaste activa	0	0
Afwaardering/herwaardering financiële vaste activa	0	0
Af: Gerealiseerde herwaardering ten laste van het eigen vermogen	0	0
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de instelling als onderdeel van het groepsvermogen	0	0
Totaalresultaat van de instelling	4.219	5.291

10. Voorzieningen

	Saldo per 1-jan-23	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-23
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>					
Jubilea	1.174	136	0	0	1.310
Loondoorbetaling bij ziekte	385	171	-56	-330	170
Voorziening Generatiebeleid	0	431	0	0	431
Voorziening MediRisk eigen behoud	5.981	2.383	-1.165	0	7.199
Totaal voorzieningen	7.540	3.121	-1.221	-330	9.110

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-23
	€ 1.000
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.552
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	7.403
hiervan > 5 jaar	939

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

PASSIVA

Toelichting per categorie voorziening:
<u>Jubilea</u> Voor toekomstige jubileumuitkeringen is conform de geldende regelgeving een voorziening gevormd. Ultimo 2023 bedraagt de voorziening ca. € 1,3 mln. De uitkeringen worden contant gemaakt tegen 4,78% (2022: 4,71%)
<u>Loondoorbetaling bij ziekte</u> HMC heeft een voorziening gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die structureel niet meer in staat zijn om (volledige) werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid tot maximaal 24 maanden. Ultimo 2023 bedraagt de voorziening ca. € 0,2 mln.
<u>Generatiebeleid</u> Het Generatiebeleid zorgt ervoor dat oudere medewerkers minder kunnen werken en op gezonde wijze de AOW-gerechtigde leeftijd kunnen halen. De generatieregeling is van toepassing op alle medewerkers van HMC die op grond van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd bij HMC werkzaam zijn en minimaal 8 jaar in dienst zijn van een organisatie waarop de cao-ziekenhuizen van toepassing is en de medewerkers dienen “op het moment van aanvang van deelname” nog maximaal 5 jaar verwijderd te zijn van het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd. Dit moment is de vroegst mogelijke ingangsdatum. Voor toekomstige uitkeringen wordt vanaf 2023 een voorziening gevormd. Ultimo 2023 bedraagt de voorziening € 431.000. De uitkeringen zijn contant gemaakt tegen 4,78%.
<u>Voorziening MediRisk eigen behoud</u> Met ingang van 2016 heeft MediRisk er voor gekozen om de (medische) aansprakelijkheid alleen nog te verzekeren op basis van een stop-loss dekking. Voor HMC betekent dit dat het totaal van alle schades aangemeld in een jaar tot een bepaald bedrag volledig voor rekening van HMC komt. Indien het totaal aan schades boven dit bedrag uit komt is er dekking vanuit de verzekeraar MediRisk. Aangezien pas na een aantal jaren de omvang van het schadebedrag over een specifiek jaar is vast te stellen, wordt er een voorziening opgenomen ter hoogte van de beste schatting van het eigen risico per jaar onder de stop-loss dekking. De dotatie (€ 2,4 mln) betreft de verwachte uit te keren schadeclaims voor schadejaar 2023. De onttrekking (€ 1,2 mln) betreft de betaalde schadeclaims in 2023. De vrijval (€ 0,0 mln) is het verschil tussen de voorziening dit jaar en vorig jaar, rekening houdend met de dotatie en onttrekking, en ontstaat door een herijking van de verwachte toename van de schadeclaims van oude schadejaren.

11. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan banken	79.842	76.198
Overige langlopende schulden	2	2
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	79.844	76.200

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	86.254	96.605
Bij: nieuwe leningen	15.000	0
Af: aflossingen	10.806	10.351
Stand per 31 december	90.448	86.254
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	10.606	10.056
Stand langlopende schulden per 31 december	79.842	76.198

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	10.606	10.056
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	79.842	76.198
hiervan > 5 jaar	42.818	42.074

Toelichting:
Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden 6.1.9.
De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden. In 2023 is er een nieuwe lening aangetrokken met een hoofdsom van € 15 mln.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

PASSIVA

12. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan banken	10.606	10.056
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	18.649	20.866
Belastingen en sociale premies	12.657	11.331
Schulden terzake pensioenen	8.544	5.618
Overige schulden:		
Nog te betalen salarissen	1.461	1.422
Vakantiegeld	8.499	7.911
Vakantiedagen	4.992	5.441
CAO levensfase	23.914	21.897
Interest leningen	502	507
Te verrekenen met Medische Specialisten	6.497	5.991
Vennootschapsbelasting	112	99
Totaal overige schulden	45.977	43.268
Overige passiva	17.603	23.192
Totaal kortlopende schulden	114.036	114.331

Toelichting:

De schulden aan leveranciers dalen door het wegvallen van de nog te betalen investeringsfacturen voor HiX in 2022.

De te betalen belastingen en sociale premies stijgen door de toename van de loonkosten door de CAO 2023-2025.

De schulden terzake pensioenen neemt toe door een te late betaling van een factuur aan het pensioenfonds.

De stijging van de post CAO levensfase is toe te schrijven aan de CAO 2023-2025 die tot een hogere waardering van de verlofuren per jaareinde leidt.

Het te verrekenen bedrag met Medisch Specialisten betreft het nog te betalen bedrag over 2023.

De post overige passiva bestaat uit rekening-courantverhoudingen, vooruitontvangen bedragen, verwachte afvloeiingskosten personeel en overige nog te betalen facturen en bedragen. De daling van de overige passiva wordt voornamelijk veroorzaakt door een mutatie in de nog te betalen bedragen.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

13. Financiële instrumenten

Algemeen

HMC maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Dit betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Daarnaast maakt HMC zo nodig gebruik van afgeleide financiële instrumenten om de renterisico's af te dekken. HMC handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan HMC verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen op debiteuren zijn voor circa 88% geconcentreerd bij zorgverzekeraars. Deze zorgverzekeraars vervullen een systeemfunctie en vormen daarmee geen kredietrisico. Voor de overige vorderingen is het kredietrisico gewaardeerd en is een voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd.

Renterisico en kasstroomrisico

HMC loopt renterisico over eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij enkele leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. Hierdoor is er geen sprake van een renterisico op deze leningen. Andere leningen hebben een vast rentepercentage dat tussentijds moet worden herzien. Om het renterisico op deze leningen te beperken hanteert HMC als uitgangspunt dat in enig jaar voor maximaal 20% van de leningenportefeuille de rente opnieuw mag worden vastgesteld. De leningen worden in principe aangehouden tot het einde van de looptijd. Ten slotte heeft HMC leningen met een variabel rentepercentage. Het beleid hierbij is om, afhankelijk van de rentevisie, afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Het opwaartse renterisico van de 3-maands Euribor van de Euroflex lening bij de ING Bank uit december 2008 wordt als acceptabel beschouwd waardoor er op dit moment geen rentederivaat wordt toegepast om dit risico af te dekken.

14. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid

HMC vormt met West End Facility BV een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en staat aan het hoofd hiervan. Op grond van de Invorderingswet zijn HMC en de met haar gevoegde dochteronderneming ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting.

St Jacobusstichting

HMC heeft op 29 oktober 2018 met de St Jacobusstichting een overeenkomst gesloten waarbij de St Jacobusstichting vanaf 2018 een Neuro-angiostatief om niet ter beschikking stelt aan HMC voor de behandeling van acute neurovasculaire aandoeningen. HMC dient per 2023 jaarlijks 950 patiënten te behandelen. Wanneer dit aantal niet wordt behaald dient HMC de apparatuur tegen de dan geldende boekwaarde van € 470.079 over te nemen van de St Jacobusstichting. HMC heeft in 2023 meer dan 950 patienten behandeld waardoor de apparatuur niet hoeft te worden overgenomen.

HMC heeft op 21 oktober 2019 met de St Jacobusstichting een overeenkomst gesloten waarbij de St Jacobusstichting vanaf 2019 een Camerasysteem om niet ter beschikking stelt aan HMC dat chirurgen in staat stelt om tumoren duidelijker in beeld te brengen tijdens een operatie. HMC dient per 2025 jaarlijks 475 patiënten te behandelen. Wanneer dit aantal niet wordt behaald dient HMC de apparatuur tegen de dan geldende boekwaarde van € 86.663 over te nemen van de St Jacobusstichting. HMC verwacht de apparatuur niet te hoeven overnemen.

Zekerheden

In 2023 is hypotheek gevestigd op het onroerend goed van Westeinde, Antoniushove en Bronovo inclusief verpanding van de hierin aanwezige roerende zaken ten behoeve van de BNG Bank, Europese Investeringsbank (EIB), ING Bank, de Nederlandse Staat en het Waarborgfonds voor een totaalbedrag van € 350 mln. Verder is een eerste pandrecht verstrekt op de vorderingen op alle handelsdebiteuren aan de hiervoor genoemde partijen. HMC heeft aan de EIB en ING Bank nog een negative pledge/pari passu en cross default verklaring afgegeven.

HMC dient op basis van de enkelvoudige jaarrekening te allen tijde voldoen aan de volgende voorwaarden:

Convenant	Norm bank	Realisatie 2023
Solvabiliteitsratio	groter of gelijk aan 25%	48,6%
Debt Service Cover ratio	groter of gelijk aan 1,3	3,2
EBITDA floor	2023 EUR 36.000.000 2024 EUR 39.000.000 2025 EUR 41.500.000 2026 EUR 43.000.000 2027 e.v. EUR 45.000.000	37.588.000

De totale kredietfaciliteit bij de ING Bank bedraagt per 31 december 2023 € 61.000.000, bestaande uit een werkkapitaalfaciliteit van € 35.000.000 en drie leningen.

De totale kredietfaciliteit bij de BNG Bank bedraagt per 31 december 2023 € 34.250.000, bestaande uit een investeringsfaciliteit van € 20.000.000 en één lening.

De totale kredietfaciliteit bij de Europese Investeringsbank bedraagt per 31 december 2023 € 110.000.000, bestaande uit een investeringsfaciliteit van € 110.000.000.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Obligoverplichtingen Waarborgfonds

In 2023 is geen lening toegevoegd aan de geborgde leningen bij het Waarborgfonds. De obligoverplichting van 3% over de geborgde restschuld bedraagt ca. € 1,29 mln. Het obligo wordt slechts ingeroepen in het uitzonderlijke geval dat het waarborgfonds voor de zorgsector over onvoldoende vermogen beschikt.

Lease- en investeringsverplichtingen

HMC heeft in maart 2020 een operationele lease overeenkomst afgesloten voor een dienstauto. Het betreft een overeenkomst voor 60 maanden tegen € 1.417 per maand.

HMC heeft in juli 2021 operationele lease overeenkomsten afgesloten voor twee dienstauto's voor KCL. Het betreffen overeenkomsten voor 60 maanden tegen in totaal € 795 per maand.

HMC heeft in november 2021 twee operationele lease overeenkomsten afgesloten voor dienstauto's voor S&H. Het betreffen overeenkomsten voor 60 maanden tegen in totaal € 842 per maand.

HMC heeft in juni 2022 een operationele lease overeenkomst afgesloten voor een dienstauto. Het betreft een overeenkomst ingaande per 13 januari 2023 voor 60 maanden tegen € 1.774 per maand.

HMC heeft in december 2022 een operationele lease overeenkomst afgesloten voor een dienstauto. Het betreft een overeenkomst ingaande per 7 februari 2023 voor 60 maanden tegen € 1.389 per maand.

HMC is verplichtingen aangegaan voor diverse investeringen in inventaris, ICT en bouw. Per 31 december bedraagt de waarde van deze verplichtingen € 11,7 mln. Een deel van deze verplichtingen heeft betrekking op de realisatie van de huisvestingsplannen.

Met betrekking tot het wassen door derden en het gebruik van kopieerfaciliteiten zijn meerjarige overeenkomsten afgesloten.

Huur ruimten derden

Er is sprake van verplichtingen uit hoofde van lopende huurcontracten voor diverse poliklinieken en bedrijfsruimtes. Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000	
Binnen één jaar	467
Tussen één en vijf jaar	1.303
Meer dan vijf jaar	2.234

Met de firma ISS Facility Services is een overeenkomst gesloten voor het uitbaten van het restaurant op locatie Bronovo.

Ten behoeve van de magazijnruimte Zinkwerf in Den Haag heeft HMC een bankgarantie verstrekt van € 36.202.

Verhuur ruimten derden

Door deelnemingen worden de volgende ruimten gehuurd van HMC:

- Begane grond in de centrale hal locatie HMC Westeinde door Express-so BV;
- Begane grond in de centrale hal locatie HMC Antoniushove door Express-so BV;
- Begane grond in de centrale hal locatie HMC Westeinde door Apotheek MCH Lijnbaan BV;

Macrobeheersingsinstrument

Het macrobeheersinstrument (MBI) kan door de minister van VWS worden ingezet bij overschrijdingen van het macrokader zorg. Het MBI is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg. Inzet van het MBI betekent een terugvordering bij instellingen voor medisch specialistische zorg. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een MBI-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, die afhankelijk is van de realisatie van het MBI-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het MBI-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd. Het is nog niet bekend of het MBI omzetplafond 2022 van € 25.974 mln is overschreden.

Voor 2023 is het MBI_omzetplafond door de Nza vastgesteld op € 28.135 mln. Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 is niet bekend of sprake is van een overschrijding van het MBI-omzetplafond.

HMC is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken of er uiteindelijk sprake zal zijn van een daadwerkelijke verplichting voor de instelling voortkomende uit het MBI. Hierdoor is deze mogelijke verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans per 31 december 2023.

Mocht het MBI worden ingezet, dan zal de macro-overschrijding worden verhaald op individuele zorginstellingen naar rato van de gerealiseerde omzet (waarop het MBI van toepassing is).

6.1.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Vooruitbe- talingen op immateriële activa	Totaal
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari 2023						
- aanschafwaarde	0	18.469	0	359	0	18.828
- cumulatieve afschrijvingen	0	4.108	0	147	0	4.255
Boekwaarde per 1 januari 2023	0	14.361	0	212	0	14.573
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	2.265	0	1.225	0	3.490
- afschrijvingen	0	2.705	0	148	0	2.853
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	2.969	0	0	0	2.969
.cumulatieve afschrijvingen	0	2.969	0	0	0	2.969
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	0	-440	0	1.077	0	637
Stand per 31 december 2023						
- aanschafwaarde	0	17.765	0	1.584	0	19.348
- cumulatieve afschrijvingen	0	3.843	0	295	0	4.138
Boekwaarde per 31 december 2023	0	13.921	0	1.289	0	15.210
<i>Afschrijvingspercentage</i>		14,30%		10%		

[illegible]

6.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2023

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werke- lijke-rente	Restschuld 31 december 2022	Nieuwe leningen in 2023	Aflossing in 2023	Restschuld 31 december 2023	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2023	Aflos- sings- wijze	Aflos-sing 2024	Gestelde zekerheden
		€ 1.000			%	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000			€ 1.000	
Nederlandse Waterschapsbank	15-aug-02	7.000	25	onderhands	1,180%	1.400	0	280	1.120	0	4	lineair	280	2
Bank Nederlandse Gemeenten	15-aug-02	6.000	25	onderhands	3,640%	1.200	0	240	960	0	4	lineair	240	2
Bank Nederlandse Gemeenten	13-aug-02	7.000	25	onderhands	0,650%	1.400	0	280	1.120	0	4	lineair	280	2
Nederlandse Waterschapsbank	14-nov-03	7.000	20	onderhands	2,340%	350	0	350	0	0	0	lineair	0	2
Nederlandse Waterschapsbank	14-nov-03	7.000	20	onderhands	1,110%	350	0	350	0	0	0	lineair	0	2
Nederlandse Waterschapsbank	18-sep-06	12.000	20	onderhands	2,990%	2.400	0	600	1.800	0	3	lineair	600	2
Bank Nederlandse Gemeenten	18-sep-06	14.000	20	onderhands	1,700%	2.800	0	700	2.100	0	3	lineair	700	2
ING Bank	15-dec-08	35.000	20	euroflex	5,035%	10.500	0	1.750	8.750	0	5	lineair	1.750	3
Bank Nederlandse Gemeenten	15-apr-02	3.491	30	onderhands	3,570%	1.164	0	116	1.048	468	9	lineair	116	1
Bank Nederlandse Gemeenten	3-jun-02	3.491	30	onderhands	1,625%	1.164	0	116	1.048	468	9	lineair	116	1
Bank Nederlandse Gemeenten	22-okt-02	3.491	30	onderhands	3,670%	1.162	0	117	1.045	460	9	lineair	117	1
Bank Nederlandse Gemeenten	15-dec-02	3.490	30	onderhands	-0,040%	1.164	0	116	1.048	468	9	lineair	116	1
Bank Nederlandse Gemeenten	1-jul-03	5.236	30	onderhands	3,300%	1.919	0	175	1.744	869	10	lineair	175	1
Bank Nederlandse Gemeenten	14-mrt-03	3.490	30	onderhands	-0,100%	1.281	0	116	1.165	585	10	lineair	116	1
Nederlandse Waterschapsbank	1-dec-11	15.000	15	onderhands	0,570%	4.000	0	1.000	3.000	0	3	lineair	1.000	2
Bank Nederlandse Gemeenten	1-sep-03	10.000	40	onderhands	3,400%	5.250	0	250	5.000	3.750	20	lineair	250	2
Bank Nederlandse Gemeenten	1-sep-03	5.000	20	onderhands	4,495%	250	0	250	0	0	0	lineair	0	2
Bank Nederlandse Gemeenten	30-nov-15	15.000	30	onderhands	1,790%	11.500	0	500	11.000	8.500	22	lineair	500	2
Bank Nederlandse Gemeenten	30-nov-15	6.000	15	onderhands	-0,100%	3.200	0	400	2.800	800	7	lineair	400	2
Bank Nederlandse Gemeenten	25-apr-16	3.000	15	onderhands	0,965%	1.800	0	200	1.600	600	8	lineair	200	2
Bank Nederlandse Gemeenten	25-jan-17	18.000	20	onderhands	1,169%	13.500	0	900	12.600	8.100	14	lineair	900	2
ING Bank	1-mei-17	15.000	10	onderhands	1,900%	10.875	0	750	10.125	6.375	4	lineair	750	3
ING Bank	1-jan-18	10.000	8	onderhands	1,900%	7.625	0	500	7.125	4.625	3	lineair	500	3
Bank Nederlandse Gemeenten	15-mei-23	15.000	10	onderhands	3,680%	0	15.000	750	14.250	6.750	10	lineair	1.500	3
Totaal		229.689				86.254	15.000	10.806	90.448	42.818			10.606	

Gestelde zekerheid:

1) Rijksgarantie

2) Waarborgfonds

3) Hypotheek op het onroerend goed aan de Burgemeester Banninglaan in Leidschendam, aan de Lijnbaan in Den Haag, aan de Bronovolaan in Den Haag en aan de Hofcampweg in Wassenaar.

Er zijn geen schulden in rang achtergesteld bij andere schulden. Voor de hypotheek hebben het Waarborgfonds voor de Zorgsector, de ING Bank, de BNG Bank, de Europese Investeringsbank en de Nederlandse Staat een positie die gelijk in rang is. In 2023 is ter meerdere zekerheid een eerste hypotheekrecht op het onroerend goed aan de Burgemeester Banninglaan in Leidschendam, aan de Lijnbaan en aan de Bronovolaan/Hogenhoucklaan in Den Haag en aan de Hofcampweg in Wassenaar verstrekt ten gunste van het Waarborgfonds, de ING Bank, de BNG Bank, de Europese Investeringsbank en de Nederlandse Staat voor een bedrag van € 350 mln. (met rente en kosten € 490 mln)

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

BATEN

15. Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

15.1 Zorgverzekeringswet

De baten zorgverzekeringswet zijn als volgt samengesteld:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Zorgverzekeringswet	489.742	464.036
Overige zorgprestaties	4.783	8.653
Totaal Zorgverzekeringswet	494.525	472.689

Toelichting:

In deze post is een mutatie op onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten begrepen van € 5.725.000 (2022: € -2.243.000).

De Opbrengsten zorgverzekeringswet worden in 2023 vormgegeven door de contracten met Zorgverzekeraars en nemen toe door indexatie van de afspraken voor 2023 en door toename van de dure geneesmiddelen.

De Overige zorgprestaties bestaan uit onderlinge dienstverlening met andere zorginstellingen, fysiotherapie, poliklinische bevallingen, sportgeneeskunde. In 2022 vallen onder deze zorgprestaties ook de uitvoering van Covid testen. In 2023 worden deze testen nagenoeg niet meer door het ziekenhuis verricht.

15.2 Wet langdurig zorg

De baten wet langdurige zorg zijn als volgt samengesteld:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Wet langdurige zorg	454	419
Totaal Wet langdurig zorg	454	419

Toelichting:

Deze post bestaat uit opbrengsten verkeerde beddagen en diagnostiek verricht voor organisaties in de VVT sector en wordt sinds 2022 apart gepresenteerd in de jaarrekening.

15.3 Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies

De baten subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies zijn als volgt samengesteld:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies	5.011	5.692
Totaal Subsidies	5.011	5.692

Toelichting:

Deze post bestaat uit de subsidies voor het Stagefonds, de Kwaliteitsimpuls Personeel, het Sectorfonds en een subsidie Praktijkleren. De daling in 2023 ontstaat door het wegvallen van de subsidie voor Covid vaccinaties en een lagere subsidie vanuit het Stagefonds en het Sectorfonds.

15.4 Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties

De baten beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties zijn als volgt samengesteld:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties	19.239	18.814
Totaal Beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties	19.239	18.814

Toelichting:

De subsidies vanuit Beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties zijn in 2023 toe genomen. Dit is toe te schrijven aan indexatie van de opleidingsbedragen.

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

BATEN

16. Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten (niet uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten) zijn als volgt samengesteld:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Overige dienstverlening	4.663	5.788
Overige opbrengsten	23.896	25.084
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	28.559	30.872

Toelichting:

De post 'Overige dienstverlening' bestaat uit Huuropbrengsten, Verloskunde 1e lijn, Tandheelkunde en No Show opbrengsten. Deze post daalt door minder doorbelaste kosten aan NOK West BV vanwege minder OK verhuur door de schaarste aan OK personeel.

De overige opbrengsten bestaan uit onder meer doorbelaste kosten aan het MSB, parkeeropbrengsten en opbrengsten restaurant. Ook is hier in 2022 de vergoeding voor de generieke meerkosten Covid verantwoord. De overige opbrengsten dalen door het wegvallen van de vergoeding voor de Covid meerkosten.

LASTEN

17. Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Personeel niet in loondienst	35.887	32.691
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	63.861	61.120
Totaal kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	99.748	93.811

Toelichting:

De kosten voor personeel niet in loondienst blijven hoog door enerzijds de krapte op de arbeidsmarkt en anderzijds de druk op personeel vanwege het ziekteverzuim in de eerste maanden van 2023.

De honorariumkosten worden bepaald als percentage van de opbrengsten Zorgprestaties verminderd met een aantal specifieke posten.

18. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Lonen en salarissen	202.492	190.707
Sociale lasten	28.661	27.095
Pensioenlasten	17.225	17.153
Totaal personeelskosten	248.378	234.955
Specificatie aantal personeelsleden in loondienst (in FTE's) per segment per 31 december:		
Ziekenhuis Haaglanden Medisch Centrum	3.303	3.299
Aantal personeelsleden in loondienst	3.303	3.299
Personeel in loondienst deelnemingen (in FTE's) per 31 december	100	97
Totaal aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden per 31 december	3.403	3.396

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

LASTEN

Toelichting:
De stijging van de post 'Lonen en salarissen' wordt veroorzaakt door de afspraken in het kader van de CAO 2023-2025.
De sociale lasten zijn in 2023 toegenomen door de CAO 2023-2025.
De toename van de pensioenpremies is toe te schrijven aan de stijging van de post 'Lonen en salarissen' bij een gelijkgebleven premie.

19. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	2.853	1.152
- materiële vaste activa	30.188	31.533
Totaal afschrijvingen	<u>33.040</u>	<u>32.685</u>

Toelichting:
De afschrijvingen op immateriële vaste activa stijgen door de ingebruikname van het nieuwe EPD eind 2022 en de goodwill van de overname van de Oncoservice van de Apotheek Haagse Ziekenhuizen.
De afschrijvingen op materiële vaste activa dalen door achterblijvende investeringsuitgaven voor inventaris, ICT en het integrale huisvestingsplan. De voorbereidingen voor deze investeringen vergen tijd. De verplichtingen zijn eind 2023 wel aangegaan.

20. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	0	0
Totaal	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting:
Er hebben in 2023 geen bijzondere waardeverminderingen plaatsgevonden.

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

LASTEN

21. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Andere persoonsgebonden personeelkosten	10.953	9.910
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	10.479	10.566
Algemene kosten	37.542	34.838
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	89.272	92.331
Onderhoud en energiekosten		
- Onderhoud	5.228	5.360
- Energiekosten gas	2.215	1.779
- Energiekosten stroom	2.859	1.829
- Energie transport en overig	822	1.801
Subtotaal	11.124	10.769
Huur en leasing	1.665	1.369
Dotaties dubieuze debiteuren	130	322
Overige baten en lasten	-238	-814
Totaal overige bedrijfskosten	160.927	159.291

Toelichting:

De andere persoonsgebonden personeelskosten worden vanaf 2022 verantwoord onder de overige bedrijfskosten. Deze stijgen door de vergoeding voor reiskosten als gevolg van het nieuwe mobiliteitsbeleid.

De algemene kosten stijgen door hogere kosten voor ICT contracten en hogere verzekeringskosten.

De patiëntgebonden kosten dalen door minder Covid gerelateerde kosten in 2023, waaronder het wegvallen van de Covid testen.

De kosten voor energie stijgen in 2023 door de toegenomen energieprijzen en het aflopen van een aantal meerjarige contracten. De stijging wordt beperkt door investeringen in energiebesparende maatregelen waaronder de ingebruikname op locatie Westeinde van warmtepompen.

De kosten voor huur en leasing stijgen door de tijdelijke huur van externe OK capaciteit als gevolg van de schaarste aan OK personeel gedurende een aantal maanden in 2023.

22. Rentelasten en soortgelijke kosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Rentelasten en soortgelijke kosten	-975	-1.837
Totaal rentelasten en soortgelijke kosten	-975	-1.837

Toelichting:

Onder de rentelasten en soortgelijke kosten vallen de kosten voor langlopende rente, bankrente en overige rentekosten. De rentebaten over het banksaldo zijn hier ook verantwoord. Door het in 2023 weer ontvangen van een creditrentevergoeding over onze liquide middelen dalen per saldo de rentelasten.

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

LASTEN

23. Aandeel in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Resultaat deelnemingen	-259	-327
Totaal Resultaat aandeel derden	-259	-327

Toelichting:

Het resultaat aandeel derden per 31 december 2023 betreft het resultaat aandeel derden van Apotheek MCH Lijnbaan BV en van Expertisecentrum EiB Den Haag BV. Verder wordt hier het resultaat van cardiologie Centrum Voorschoten gepresenteerd.

24. Belastingen

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Belastingen	242	289
Totaal belastingen	242	289

Toelichting:

De belasting over het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ten bedrage van € 242.000 kan als volgt worden toegelicht:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Resultaat deelneming uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	1.016	213
Latente vennootschapsbelasting	-20	43
Acute vennootschapsbelasting huidig boekjaar	262	246
Vennootschapsbelasting voorgaande boekjaren	0	0
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	242	289

25. Honoraria accountant

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
De honoraria van de accountant over 2023 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	200	242
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	57	54
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	14	0
Totaal honoraria accountant	271	296

Toelichting:

De honoraria worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

26. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 27.

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2023

27. Wet normering topinkomens (WNT) verantwoording

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op HMC.
Het HMC is volgens de WNT (zorg- en jeugdhulp), op basis van een berekende totaalscore van 14, ingedeeld in klasse V.
Voor topfunctionarissen en overige functionarissen geldt een toepasselijke bezoldigingsnorm van € 223.000 in 2023.

De bezoldiging van de functionarissen die over 2023 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2023 bedragen x € 1				
	I.C.D.Y.M. Wolf	D.W. Voetelink	M. Wiesenekker	J.J.N. van Laar
Funcctiegegevens	Voorzitter RvB	Lid RvB	Lid RvB	Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 30/04	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 207.828	€ 73.315	€ 207.828	€ 207.828
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.172	€ 0	€ 15.172	€ 15.172
Subtotaal	€ 223.000	€ 73.315	€ 223.000	€ 223.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 73.315	€ 223.000	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 223.000	€ 73.315	€ 223.000	€ 223.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022 bedragen x € 1				
	I.C.D.Y.M Wolf	D.W. Voetelink	M. Wiesenekker	J.J.N. van Laar
Funcctiegegevens	Voorzitter RvB	Lid RvB	Lid RvB	Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/10 - 31/12	01/11 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 202.144	€ 215.793	€ 50.536	€ 33.691
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.546	€ 0	€ 3.386	€ 2.258
Subtotaal	€ 215.690	€ 215.793	€ 53.922	€ 35.949
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 216.000	€ 54.444	€ 36.099
Bezoldiging	€ 215.690	€ 215.793	€ 53.922	€ 35.949

1b. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023 bedragen x € 1					
	A.C. Dorland	I.D. de Beaufort	A. Bruijntjes	V.W.J.A. van Stijn	S.E. Geerlings
Funcctiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 33.450	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 33.450	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300
-/-Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 33.450	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022 bedragen x € 1					
	A.C. Dorland	I.D. de Beaufort	A. Bruijntjes	V.W.J.A. van Stijn	S.E. Geerlings
Funcctiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 19.440	€ 12.960	€ 12.960	€ 12.960	€ 12.960
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 32.400	€ 21.600	€ 21.600	€ 21.600	€ 21.600

27. Wet normering topinkomens (WNT) verantwoording (vervolg)

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2022 bedragen x € 1		D.W. Voetelink
Functiegegevens		
Functie bij beëindiging dienstverband		lid RvB
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd		2023
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband		
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband		€ 37.049
Individueel toepasselijke maximum		€ 75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband		€ 37.049
Waarvan betaald in 2023		€ 37.049
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6.1.11 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023
(voor resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-23 € 1.000	31-dec-22 € 1.000
ACTIVA			
A Vaste activa			
I Immateriële vaste activa	1		
1. kosten van ontwikkeling		13.921	14.361
2. goodwill		1.289	212
Totaal immateriële vaste activa		<u>15.210</u>	<u>14.573</u>
II Materiële vaste activa	2		
1. bedrijfsgebouwen en -terreinen		116.165	129.451
2. machines en installaties		28.915	27.802
3. andere vaste bedrijfsmiddelen		40.555	40.694
4. vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa		4.276	2.192
Totaal materiële vaste activa		<u>189.911</u>	<u>200.139</u>
III Financiële vaste activa	3		
1. deelnemingen in groepsmaatschappijen		1.375	1.304
2. andere deelnemingen		97	152
3. overige vorderingen		2.225	3.119
Totaal financiële vaste activa		<u>3.697</u>	<u>4.575</u>
B Vlottende activa			
I Voorraden	4		
1. grond- en hulpstoffen		7.550	6.000
Totaal voorraden		<u>7.550</u>	<u>6.000</u>
II Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	<u>10.788</u>	<u>9.822</u>
III Vorderingen			
1. op handelsdebiteuren		49.521	40.069
2. op groepsmaatschappijen		42	26
3. nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten		14.460	49.847
4. overige vorderingen		19.012	21.538
Totaal vorderingen	6	<u>83.035</u>	<u>111.480</u>
IV Liquide middelen	7	<u>78.356</u>	<u>33.181</u>
C Totaal activa		<u>388.547</u>	<u>379.770</u>
PASSIVA			
D Eigen vermogen			
I Gestort en opgevraagd kapitaal	8	989	989
II Bestemmingsreserves		354	354
III Overige reserves		183.198	177.907
IV Onverdeelde winst		4.219	5.291
Totaal eigen vermogen		<u>188.760</u>	<u>184.541</u>
E Voorzieningen	9		
1. overige		9.110	7.540
Totaal voorzieningen		<u>9.110</u>	<u>7.540</u>
F Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	10		
1. schulden aan banken		79.842	76.198
2. overige schulden		2	2
Totaal langlopende schulden		<u>79.844</u>	<u>76.200</u>
G Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	11		
1. schulden aan banken		10.606	10.056
2. schulden aan leveranciers en handelskredieten		16.900	18.858
3. schulden aan groepsmaatschappijen		81	211
4. belastingen en premies sociale verzekeringen		12.458	11.182
5. schulden ter zake van pensioenen		8.535	5.623
6. overige schulden		45.526	42.888
7. overige passiva		16.726	22.671
Totaal kortlopende schulden		<u>110.832</u>	<u>111.489</u>
H Totaal passiva		<u>388.547</u>	<u>379.770</u>

6.1.12 ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

	Ref.	2023 € 1.000	2022 € 1.000
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening			
Zorgverzekeringswet	15.1	494.525	472.690
Wet langdurige zorg	15.2	454	419
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies	15.3	5.011	5.692
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties	15.4	19.239	18.799
Netto omzet		519.229	497.600
Overige bedrijfsopbrengsten	16	19.021	25.140
Som der bedrijfsopbrengsten		538.250	522.740
BEDRIJFSLASTEN:			
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	17	98.803	92.741
Lonen en salarissen	18	198.995	187.123
Sociale lasten	18	28.068	26.499
Pensioenlasten	18	16.987	16.885
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	19	32.913	32.561
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	20	0	0
Overige bedrijfskosten	21	157.809	159.704
Som der bedrijfslasten		533.575	515.513
Rentelasten en soortgelijke kosten	22	-971	-1.819
RESULTAAT VOOR BELASTING		3.704	5.408
Belastingen	23	0	0
Aandeel in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	24	515	-117
RESULTAAT NA BELASTING		4.219	5.291
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		2023 € 1.000	2022 € 1.000
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve		0	0
Algemene en overige reserves		4.219	5.291
		4.219	5.291

6.1.13 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING

6.1.13.1 Algemeen

Voor een toelichting op de specificaties van de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening wordt verwezen naar de toelichting bij de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

6.1.13.2 Afwijkingen in waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening

Er zijn geen afwijkingen van de waarderingsgrondslagen in de enkelvoudige jaarrekening ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening. Verwezen wordt derhalve naar de geconsolideerde jaarrekening.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	31-dec-23	31-dec-22
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Kosten van ontwikkeling	13.921	14.361
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	1.289	212
Totaal immateriële vaste activa	15.210	14.573
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	14.573	2.219
Bij: investeringen	3.490	13.506
Af: afschrijvingen	2.853	1.152
Boekwaarde per 31 december	15.210	14.573

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

2. Materiële vaste activa

	31-dec-23	31-dec-22
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Bedrijfsgebouwen en terreinen	116.165	129.451
Machines en installaties	28.915	27.802
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	40.555	40.694
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	4.276	2.192
Totaal materiële vaste activa	189.911	200.139
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	200.139	213.069
Bij: investeringen	19.832	18.479
Af: afschrijvingen	30.060	31.409
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	189.911	200.139

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Deelnemingen	1.375	1.304
Verstrekte leningen	1.918	2.788
Andere deelnemingen	97	152
Overige vorderingen financiële vaste activa	307	331
Totaal financiële vaste activa	3.697	4.575

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

Specificatie (andere) deelnemingen:

x € 1.000	31-dec-22	Mutatie	Aandeel derden	31-dec-23
Apotheek MCH Lijnbaan BV	939	-73	36	902
Express-so BV	306	24	0	330
West End Facility BV	59	84	0	143
Expertisecentrum EiB Den Haag BV	0	0	0	0
MediRisk	1.414	145	0	1.559
Cardiologie Centrum Voorschoten BV	152	-55	0	97
Subtotaal	2.870	125	36	3.031
Waardevermindering MediRisk	-1.414	-145	0	-1.559
Totaal	1.456	-20	36	1.472

Specificatie overige vorderingen:

x € 1.000	31-dec-22	Aflossing	Verstrekt	31-dec-23
Disagio leningen	331	-24	0	307
Totaal	331	-24	0	307

Specificatie leningen:

x € 1.000	31-dec-22	Aflossing	Verstrekt	31-dec-23
Lening u/g Apotheek Haagse Ziekenhuizen	2.345	-845	0	1.500
Lening u/g Apotheek Antoniushove BV	150	0	0	150
Lening u/g Apotheek MCH Lijnbaan BV	150	0	0	150
Lening u/g OWM MediRisk BA	68	0	0	68
Lening u/g Express-so BV	75	-25	0	50
Totaal	2.788	-870	0	1.918

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
		€ 1.000		€ 1.000	€ 1.000
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Express-so BV, te Den Haag	zie 6.1.4	18	100%	329	24
West End Facility BV, te Den Haag	zie 6.1.4	18	100%	143	83
Apotheek MCH Lijnbaan BV, te Den Haag	zie 6.1.4	9	51%	1.768	805
Expertisecentrum EiB Den Haag BV, te Den Haag	zie 6.1.4	1	80%	-428	-138
Cardiologie Centrum Voorschoten BV, te Voorschoten	zie 6.1.4	5	30%	324	34

Zeggenschapsbelangen:

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Medische middelen	7.505	5.955
Leenemballage	45	45
Af: incurante voorraden	0	0
Totaal voorraden	7.550	6.000

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

5. Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	56.181	50.455
Af: ontvangen voorschotten	-45.393	-40.633
Totaal onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	10.788	9.822

6. Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Vorderingen op debiteuren	35.875	32.292
Te vorderen uit hoofde van contracten	13.646	7.777
Totaal handelsdebiteuren	49.521	40.069
Vorderingen op groepsmaatschappijen	42	26
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	32.667	49.847
Af: ontvangen voorschotten NTF	-18.207	0
Totaal nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	14.460	49.847
Overige vorderingen:		
Vooruitbetaalde bedragen	8.391	10.064
Nog te ontvangen bedragen	7.916	9.729
Overige vorderingen	2.705	1.745
Totaal overige vorderingen	19.012	21.538
Totaal debiteuren en overige vorderingen	83.035	111.480

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Bankrekeningen	78.356	33.181
Kassen	0	0
Totaal liquide middelen	78.356	33.181

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

PASSIVA

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Kapitaal	989	989
Bestemmingsreserves	354	354
Algemene en overige reserves	187.417	183.198
Totaal eigen vermogen	188.760	184.541

Kapitaal

Het verloop 2023 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-23	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Kapitaal	989	0	0	989
Totaal kapitaal	989	0	0	989

Bestemmingsreserves

Het verloop 2023 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-23	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Bestemmingsreserves: Reserve bond medische specialisten	354	0	0	354
Totaal bestemmingsreserves	354	0	0	354

Algemene en overige reserves

Het verloop 2023 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-23	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Algemene reserves	182.958	4.219	0	187.177
Overige reserves: Diaconia	240	0	0	240
Totaal algemene en overige reserves	183.198	4.219	0	187.417

Kapitaal

Het verloop 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-22	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Kapitaal	989	0	0	989
Totaal kapitaal	989	0	0	989

Bestemmingsreserves

Het verloop 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-22	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Bestemmingsreserves: Reserve bond medische specialisten	354	0	0	354
Totaal bestemmingsreserves	354	0	0	354

Algemene en overige reserves

Het verloop 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-22	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Algemene reserves	177.667	5.291	0	182.958
Overige reserves: Diaconia	240	0	0	240
Totaal algemene en overige reserves	177.907	5.291	0	183.198

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

PASSIVA

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2023 en resultaat over 2023

<i>De specificatie is als volgt :</i>	Eigen vermogen	Resultaat
	€ 1.000	€ 1.000
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	188.760	4.219
Geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	188.760	4.219
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>188.760</u>	<u>4.219</u>

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

9. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-23	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-23
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Jubilea	1.174	136	0	0	1.310
Loondoorbetaling bij ziekte	385	171	-56	-330	170
Voorziening Generatiebeleid	0	431	0	0	431
Voorziening MediRisk eigen behoud	5.981	2.383	-1.165	0	7.199
Totaal voorzieningen	<u>7.540</u>	<u>3.121</u>	<u>-1.221</u>	<u>-330</u>	<u>9.110</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-23
	€ 1.000
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.552
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	7.558
hiervan > 5 jaar	1.001

Toelichting per categorie voorziening:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan banken	79.842	76.198
Overige langlopende schulden	2	2
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>79.844</u>	<u>76.200</u>

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

PASSIVA

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	86.254	96.605
Bij: nieuwe leningen	15.000	0
Af: aflossingen	10.806	10.351
Stand per 31 december	90.448	86.254
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	10.606	10.056
Stand langlopende schulden per 31 december	79.842	76.198

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	10.606	10.056
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	79.842	76.198
hiervan > 5 jaar	42.818	42.074

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.
De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

11. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan banken	10.606	10.056
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	16.900	18.858
Schulden aan groepsmaatschappijen	81	211
Belastingen en sociale premies	12.458	11.182
Schulden terzake pensioenen	8.535	5.623
<u>Overige schulden:</u>		
Nog te betalen salarissen	1.461	1.424
Vakantiegeld	8.363	7.797
Vakantiedagen	4.789	5.272
CAO levensfase	23.914	21.897
Interest leningen	502	507
Te verrekenen met Medische Specialisten	6.497	5.991
Totaal overige schulden	45.526	42.888
Overige passiva	16.726	22.671
Totaal kortlopende schulden	110.832	111.489

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

PASSIVA

12. Financiële instrumenten

Toelichting: Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

13. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Toelichting: Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.15 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Vooruitbe- talingen op immateriële activa	Totaal
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari 2023						
- aanschafwaarde	0	18.469	0	359	0	18.828
- cumulatieve afschrijvingen	0	4.108	0	147	0	4.255
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>0</u>	<u>14.361</u>	<u>0</u>	<u>212</u>	<u>0</u>	<u>14.573</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	2.265	0	1.225	0	3.490
- afschrijvingen	0	2.705	0	148	0	2.853
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	2.969	0	0	0	2.969
.cumulatieve afschrijvingen	0	2.969	0	0	0	2.969
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>-440</u>	<u>0</u>	<u>1.077</u>	<u>0</u>	<u>637</u>
Stand per 31 december 2023						
- aanschafwaarde	0	17.765	0	1.584	0	19.348
- cumulatieve afschrijvingen	0	3.843	0	295	0	4.138
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>0</u>	<u>13.921</u>	<u>0</u>	<u>1.289</u>	<u>0</u>	<u>15.210</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>			14,3%	10,0%		

6.1.16 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari 2023						
- aanschafwaarde	319.750	51.624	112.328	2.192	0	485.894
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	190.299	23.822	71.634	0	0	285.755
Boekwaarde per 1 januari 2023	129.451	27.802	40.694	2.192	0	200.139
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	245	5.736	11.766	2.084	0	19.832
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	13.531	4.624	11.905	0	0	30.060
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	20.924	1.110	28.447	0	0	50.480
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	20.924	1.110	28.447	0	0	50.480
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-13.286	1.113	-139	2.084	0	-10.228
Stand per 31 december 2023						
- aanschafwaarde	299.071	56.251	95.647	4.276	0	455.245
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	182.906	27.336	55.093	0	0	265.335
Boekwaarde per 31 december 2023	116.165	28.915	40.555	4.276	0	189.911
Afschrijvingspercentage	zie waarderingsgrondslagen					

6.1.17 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

[illegible]

6.1.18 Overzicht langlopende schulden ultimo 2023 (enkelvoudig)

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2022	Nieuwe leningen in 2023	Aflossing in 2023	Restschuld 31 december 2023	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2023	Aflos- sings- wijze	Aflos- sing 2024	Gestelde zekerheden
		€ 1.000			%	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000			€ 1.000	
Nederlandse Waterschapsbank	15-aug-02	7.000	25	onderhands	1,180%	1.400	0	280	1.120	0	4	lineair	280	2
Bank Nederlandse Gemeenten	15-aug-02	6.000	25	onderhands	3,640%	1.200	0	240	960	0	4	lineair	240	2
Bank Nederlandse Gemeenten	13-aug-02	7.000	25	onderhands	0,650%	1.400	0	280	1.120	0	4	lineair	280	2
Nederlandse Waterschapsbank	14-nov-03	7.000	20	onderhands	2,340%	350	0	350	0	0	0	lineair	0	2
Nederlandse Waterschapsbank	14-nov-03	7.000	20	onderhands	1,110%	350	0	350	0	0	0	lineair	0	2
Nederlandse Waterschapsbank	18-sep-06	12.000	20	onderhands	2,990%	2.400	0	600	1.800	0	3	lineair	600	2
Bank Nederlandse Gemeenten	18-sep-06	14.000	20	onderhands	1,700%	2.800	0	700	2.100	0	3	lineair	700	2
ING Bank	15-dec-08	35.000	20	euroflex	5,035%	10.500	0	1.750	8.750	0	5	lineair	1.750	3
Bank Nederlandse Gemeenten	15-apr-02	3.491	30	onderhands	3,570%	1.164	0	116	1.048	468	9	lineair	116	1
Bank Nederlandse Gemeenten	3-jun-02	3.491	30	onderhands	1,625%	1.164	0	116	1.048	468	9	lineair	116	1
Bank Nederlandse Gemeenten	22-okt-02	3.491	30	onderhands	3,670%	1.162	0	117	1.045	460	9	lineair	117	1
Bank Nederlandse Gemeenten	15-dec-02	3.490	30	onderhands	-0,040%	1.164	0	116	1.048	468	9	lineair	116	1
Bank Nederlandse Gemeenten	1-jul-03	5.236	30	onderhands	3,300%	1.919	0	175	1.744	869	10	lineair	175	1
Bank Nederlandse Gemeenten	14-mrt-03	3.490	30	onderhands	-0,100%	1.281	0	116	1.165	585	10	lineair	116	1
Nederlandse Waterschapsbank	1-dec-11	15.000	15	onderhands	0,570%	4.000	0	1.000	3.000	0	3	lineair	1.000	2
Bank Nederlandse Gemeenten	1-sep-03	10.000	40	onderhands	3,400%	5.250	0	250	5.000	3.750	20	lineair	250	2
Bank Nederlandse Gemeenten	1-sep-03	5.000	20	onderhands	4,495%	250	0	250	0	0	0	lineair	0	2
Bank Nederlandse Gemeenten	30-nov-15	15.000	30	onderhands	1,790%	11.500	0	500	11.000	8.500	22	lineair	500	2
Bank Nederlandse Gemeenten	30-nov-15	6.000	15	onderhands	-0,100%	3.200	0	400	2.800	800	7	lineair	400	2
Bank Nederlandse Gemeenten	25-apr-16	3.000	15	onderhands	0,965%	1.800	0	200	1.600	600	8	lineair	200	2
Bank Nederlandse Gemeenten	25-jan-17	18.000	20	onderhands	1,169%	13.500	0	900	12.600	8.100	14	lineair	900	2
ING Bank	1-mei-17	15.000	10	onderhands	1,900%	10.875	0	750	10.125	6.375	4	lineair	750	3
ING Bank	1-jan-18	10.000	8	onderhands	1,900%	7.625	0	500	7.125	4.625	3	lineair	500	3
Bank Nederlandse Gemeenten	15-mei-23	15.000	10	onderhands	3,680%	0	15.000	750	14.250	6.750	10	lineair	1.500	3
Totaal		229.689				86.254	15.000	10.806	90.448	42.818			10.606	

Gestelde zekerheid:

1) Rijksgarantie

2) Waarborgfonds

3) Hypotheek op het onroerend goed aan de Burgemeester Banninglaan in Leidschendam, aan de Lijnbaan in Den Haag, aan de Bronovolaan in Den Haag en aan de Hofcampweg in Wassenaar.

Er zijn geen schulden in rang achtergesteld bij andere schulden. Voor de hypotheek hebben het Waarborgfonds voor de Zorgsector, de ING Bank, de BNG Bank, de Europese Investeringsbank en de Nederlandse Staat een positie die gelijk in rang is. In 2023 is ter meerdere zekerheid een eerste hypotheekrecht op het onroerend goed aan de Burgemeester Banninglaan in Leidschendam, aan de Lijnbaan en aan de Bronovolaan/Hogenhoucklaan in Den Haag en aan de Hofcampweg in Wassenaar verstrekt ten gunste van het Waarborgfonds, de ING Bank, de BNG Bank, de Europese Investeringsbank en de Nederlandse Staat voor een bedrag van € 350 mln. (met rente en kosten € 490 mln)

6.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

Voor zover posten uit de enkelvoudige resultatenrekening niet afwijken van de geconsolideerde resultatenrekening zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

BATEN

15. Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

15.1 Zorgverzekeringswet

De baten zorgverzekeringswet zijn als volgt samengesteld:	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Zorgverzekeringswet	489.742	464.037
Overige zorgprestaties	4.783	8.653
Totaal Zorgverzekeringswet	<u>494.525</u>	<u>472.690</u>

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

15.2 Wet langdurig zorg

De baten wet langdurige zorg zijn als volgt samengesteld:	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Wet langdurige zorg	454	419
Totaal Wet langdurig zorg	<u>454</u>	<u>419</u>

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

15.3 Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies

De baten subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies zijn als volgt samengesteld:	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies	5.011	5.692
Totaal Subsidies	<u>5.011</u>	<u>5.692</u>

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

15.4 Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties

De baten beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties zijn als volgt samengesteld:	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties	19.239	18.799
Totaal Beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties	<u>19.239</u>	<u>18.799</u>

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

6.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

BATEN

16. Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten (niet uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten) zijn als volgt samengesteld:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Overige dienstverlening	4.836	5.905
Overige opbrengsten	14.185	19.235
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	19.021	25.140

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

LASTEN

17. Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Personeel niet in loondienst	35.126	32.030
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	63.677	60.711
Totaal kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	98.803	92.741

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

18. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Lonen en salarissen	198.995	187.123
Sociale lasten	28.068	26.499
Pensioenlasten	16.987	16.885
Totaal personeelskosten	244.050	230.507
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment per 31 december:		
Ziekenhuis Haaglanden Medisch Centrum	3.303	3.299
Totaal aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden per 31 december	3.303	3.299

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

6.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

LASTEN

19. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	2.853	1.152
- materiële vaste activa	30.060	31.409
Totaal afschrijvingen	32.913	32.561

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

20. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	0	0
Totaal	0	0

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

21. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Andere persoonsgebonden personeelkosten	11.019	9.763
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	13.600	12.718
Algemene kosten	30.095	32.021
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	90.490	93.613
Onderhoud en energiekosten		
- Onderhoud	5.175	5.315
- Energiekosten gas	2.215	1.779
- Energiekosten stroom	2.859	1.829
- Energie transport en overig	822	1.801
Subtotaal	11.071	10.724
Huur en leasing	1.650	1.352
Dotaties dubieuze debiteuren	130	321
Overige baten en lasten	-246	-808
Totaal overige bedrijfskosten	157.809	159.704

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

22. Rentelasten en soortgelijke kosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	€ 1.000	€ 1.000
Rentelasten en soortgelijke kosten	-971	-1.819
Totaal rentelasten en soortgelijke kosten	-971	-1.819

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

6.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

LASTEN

23. Belastingen

De specificatie is als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Belastingen	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal belastingen	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

24. Aandeel in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

De specificatie is als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Resultaat deelnemingen	<u>515</u>	<u>-117</u>
Totaal resultaat deelnemingen	<u>515</u>	<u>-117</u>

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

6.1.19 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Haaglanden Medisch Centrum heeft de jaarrekening 2023 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 19 maart 2024.

De raad van toezicht van de Stichting Haaglanden Medisch Centrum heeft de jaarrekening 2023 goedgekeurd in de vergadering van 18 april 2024.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 6.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen voor HMC.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Raad van bestuur

W.G.

mw. drs. I.C.D.Y.M. Wolf - de Jonge, voorzitter

W.G.

mw. dr. J.J.N van Laar, lid

W.G.

dhr. drs. M. Wiesenekker, lid

Raad van toezicht

W.G.

dhr. drs. A.C. Dorland, voorzitter

W.G.

mw. prof. dr. I.D. de Beaufort

W.G.

dhr. ir. A. Bruijntjes

W.G.

mw. prof. dr. S.E. Geerlings

W.G.

dhr. drs. V.W.J.A. van Stijn

Den Haag, 18-04-2024

6.2 OVERIGE GEGEVENS

6.2 OVERIGE GEGEVENS

6.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 15, dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van stichting Haaglanden Medisch Centrum.

6.2.2 Nevenvestigingen

De hoofdvestiging van HMC is HMC Westeinde, gelegen aan de Lijnbaan 32 in Den Haag. HMC heeft daarnaast nog de volgende nevenvestigingen:

- HMC Antoniusshove aan de Burgemeester Banninglaan 1 in Leidschendam
- HMC Bronovo aan de Bronovolaan 5 in Den Haag
- HMC gezondheidscentrum Bronovo aan de Hofcampweg 65 in Wassenaar
- Verloskundigenpraktijk HMC Bronovo aan de Bronovolaan 3 in Den Haag
- HMC Sportmedisch Centrum aan de Mr. P. Droogleever Fortuynweg 22 in Den Haag

6.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.